

SANASTOKESKUS TSK • TERMINOLOGICENTRALEN TSK

Oikeuselämän lyhenteet,
Christian Galinski,
Nordtermin WWW-sivut,
sijoitusrahastosanasto,
Työmarkkinasanasto,
IEC 100 vuotta,
blended learning...

1 | 2006

TERMINFO

THE FINNISH TERMINOLOGY CENTRE TSK

TERMIINFO

27. vuosikerta • numero 1 | 2006

JULKAISIJA Sanastokeskus TSK ry
PÄÄTOIMITTAJA Lena Jolkkonen
TOIMITUSSIHTEERI Anu Ylisalmi
TOIMITTAJA Sirpa Suhonen (Summaries)
TOIMITUSNEUVOSTO Marja Hamilo, Jukka Ihanus, Lena Jolkkonen, Arto Leinonen, Ari Muhonen, Matti Ojala, Ari Penttilä, Rune Skogberg, Seija Suonuuti, Anu Ylisalmi
PAINOPIIKKA Forssan Kirjapaino Oy, Forssa 2006
KUSTANTAJA Stellatum Oy
Upseerinkatu 1, 02600 Espoo
puh. (09) 5421 0100
faksi (09) 5421 0170
<http://www.stellatum.fi>

TILAUKSET JA OSOITTEENMUUTOKSET
Stellatum Oy/Tilaaajapalvelu
Upseerinkatu 1, 02600 Espoo
puh. (09) 5421 0100
faksi (09) 5421 0170
tilaaajapalvelu@stellatum.fi
<http://www.stellatum.fi>

TILAUSHINNAT SUOMESSA

Terminfo ilmestyy neljä kertaa vuodessa.
Kestotilaus 37 € (laskutusväli 12 kk)
Määräaikaistilaus 41 € (kesto 12 kk)
Irtonumero 10,50 €

TILAUSEHTO

Kestotilauksena tilattu lehti tulee tilaajalle tilausjakso kerrallaan ilman eri uudistusta, kunnes tilaaja joko muuttaa sen määräaikaiseksi tai lopettaa tilauksen. Tilauksen hinta on tilausjakson alussa voimassa oleva hinta, joka on painettu lehteen. Tilauksen voi keskeyttää ennen tilausjakson loppua. Peruutus on tehtävä vähintään kaksi viikkoa ennen uuden tilausjakson alkamista. Mikäli peruutus ei saavu määräaikaan mennessä, laskutetaan tilaajan saamat lehdet irtonumerohintaan sekä peruutuksen aiheuttamat kulut 6 €. Tilausehdot löytyvät lehden jokaisesta numerosta. Osoitetietoja ei käytetä muussa kuin Stellatum Oy:n omassa toiminnassa.

IRTONUMEROMYYNTI

Stellatum Oy/Tilaaajapalvelu
tilaaajapalvelu@stellatum.fi
Akateeminen Kirjakauppa,
Suomalainen Kirjakauppa ja
Turun Kansallinen Kirjakauppa.

ISSN 0358-7517

SISÄLLYS

Sisällöntuotannon aika <i>Lena Jolkkonen</i>	3
Christian Galinski – kansainvälisen sanastotyön puolestapuhuja <i>Anu Ylisalmi</i>	4
Oikeuselämän lyhenteet <i>Heikki E. S. Mattila</i>	7
Työmarkkinasanasto – nuorallatanssia ja politiikkaa <i>Riina Kosunen</i>	9
100 vuotta sähköalan sanastotyötä <i>Tuomo Ilomäki</i>	13
Tervetuloa pohjoismaisen terminologiatiedon lähteille! <i>Mari Suhonen</i>	14
Sijoitusrahastosanastoa <i>Mari Suhonen</i>	15
Termiharava	18
Kirjallisuutta	19
Terminfon hakemisto 2005	22
Summaries	24

Lukijapalautetta voi lähettää Sanastokeskukseen (osoite alla) tai sähköpostitse osoitteeseen terminfo@tsk.fi

TERMIINFO INTERNETISSÄ <http://www.tsk.fi/fi/ti>

SANASTOKESKUKSEN YHTEYSTIEDOT

osoite	Albertinkatu 23 A 12 00120 Helsinki
puhelin	(09) 2709 1060
faksi	(09) 608 859
sähköposti	tsk@tsk.fi , terminfo@tsk.fi
Internet	http://www.tsk.fi

TERMIPALVELU (MAKSULLINEN EI-JÄSENILLE)

puhelin	(09) 608 876
sähköposti	termipalvelu@tsk.fi

Sisällöntuotannon aika

Jouluaattoamuna selatessani päivän *Hufvudstadsbladetin* silmiini osui tulevaisuutta käsittelevä artikkeli, jossa toimittaja oli muun muassa haastatellut tulevaisuudentutkimuksen dosenttia *Mika Mannermaata*. Erityisesti huomioni kiinnittyi artikkelin kyljessä olevaan listaan, jossa lueteltiin kymmenen kärjessä olevaa lähivuoden trendiä Mannermaan näkemyksen mukaan. Toisen sijan listalla oli saanut tietoyhteiskunnan toinen vaihe, jonka aikana huomion painopiste siirtyy tekniikasta sisältöön ja kuluttajien tarpeisiin. Sanastotyön tekijää tällainen trendi tietysti ilahduttaa. Meidän työemme ideana kun on muokata ja jäsentää tietoa siten, että se olisi helposti ymmärrettävissä ja käytettävissä.

Tietoyhteiskunnasta on Suomessa ruvettu kirjoittamaan ja keskustelemaan jo 1980-luvulla, mutta vasta seuraavalla vuosikymmenellä käsite lienee tullut tutuksi laajalle ihmisjoukolle. Silloin elettiin aikaa, jolloin uuden tieto- ja viestintätekniikan kehittäminen ja käyttöönotto oli kiivasta. Edellytyksenä tietoyhteiskunnan toteutumiselle on tietysti teknisten ratkaisujen toimivuus, joten ensimmäisessä vaiheessa on ollut luonnollista kiinnittää paljon voimavaroja tähän puoleen.

Nyt kun tieto- ja viestintätekniisten ratkaisujen toteutuksessa on päästy pitkälle jo osassa maailmaa, kuten meidän maassamme, huomio on yhä enemmän kiinnittymässä sisältöön. Hyvä niin, koska liian usein innostutaan uudesta tekniikasta niin paljon, että sisällön kehittäminen jää puolitiehen. Ilman oikeaa ja ajanmukaista asiasisältöä hienoimmatkaan tekniset ratkaisut tai käyttöliittymät eivät tyydytä käyttäjien tarpeita. Lisäksi tieto pitäisi olla helposti ja hausalla tavalla löydettävissä. Semanttinen web on ratkaiseva askel tähän suuntaan, mutta sen toteuttaminen edellyttää teknisen kehityksen rinnalla huomattavaa sisällön kehitystyötä pelkästään siksikin, että olemassa oleva sisältö voitaisiin hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti. Nyt on aika siirtyä aikakauteen, jossa kiinnitämme yhä enemmän voimavaroja sisällön tuottamiseen ja kehittämiseen.

Ruokahalu myös kasvaa syödessä. Tietoyhteiskunnan kasvatit haluavat yhä nopeammin ja kätevämmiin tietoa ja palvelua mitä erilaisimmista asioista, eikä asioiden hoitaminen saa enää olla ajasta tai paikasta kiinni. Yhteiskunnan tulisi olla avoinna 24 tuntia vuorokaudessa seitsemänä päivänä viikossa. Tämä trendi on Mannermaan listalla kolmantena. Haasteita riittää ja haluamme olla mukana luomassa tietoyhteiskunnan toista vaihetta.

Valoisaa kevättä toivotellen

Lena Jolkkonen

lena.jolkkonen@tsk.fi

päätoimittaja

Christian Galinski – kansainvälisen sanastotyön puolestapuhuja

Anu Ylisalmi

4

Christian Galinski on maailmanlaajuisesti tunnettu sanastotyön kansainvälisen yhteistyön puolestapuhuja. Galinski työskentelee Wienissä Infotermin (International Information Centre for Terminology) johtajana ja hän on kansainvälisen standardisointijärjestön ISO:n terminologiakomitean sihteeri. Hän toimii myös konsulttina TermNetissä (International Network for Terminology).

Japanin kielen ja viestinnän opintoja

Christian Galinski on syntynyt nykyisin Puolaan kuuluvassa Ylä-Sleesiassa. Perhe joutui toisen maailmansodan loppupuolella pakenemaan Frankfurtiin Galinkin ollessa 5-vuotias. Koulunsa Galinski kävi Frankfurtissa.

Galinski opiskeli Bonnin yliopistossa japanologiaa, sinologiaa ja viestintätieteitä. Hän suoritti opintoja samalla myös Wienissä, koska siellä painotettiin japanologian kansantieteellistä puolta. Japanin kieli kiehtoi Galinskia, koska kieli on niin erilainen ja monimutkainen.

Opintojen jälkeen Galinski vietti kaksi vuotta Etelä-Japanissa tutkien alueen koululaitoksen historiaa. "Se oli ihanaa aikaa: olin tekemisissä monien eri yhteiskuntaluokkiin kuuluvien ihmisten kanssa ja opin valtavan paljon", Galinski hehkuttaa.

Palattuaan takaisin Galinski aloitti jatko-opinnot ja suoritti tohtorin tutkinnon japanologiasta. Samoihin aikoihin hän myös perusti oman yrityksen, joka tarjosi konsultointi- ja käännöspalveluita sekä japanin-, kiinan- ja koreankielistä valoladontaa korkealaatuisia mainosmateriaaleja varten.

Kansainvälinen sanastotyön informaatiokeskus Infoterm

Galinski törmäsi tutkimuksessaan ja yritystoiminnassaan toistuvasti termiongelmiiin. Hän tutustui sattumalta opiskelukaverinsa kautta Infotermiin. "Vuonna 1979 minua pyydettiin Infotermiin töihin ja suostuin", Galinski kertoo. Infotermin johtajana Galinski on toiminut vuodesta 1986 lähtien.

Wienissä sijaitseva Infoterm on julkisten kansallisten ja kansainvälisten sanastotyöorganisaatioiden verkosto, jonka puitteissa järjestetään yhteisiä tapahtumia ja projekteja sekä ajetaan sanastotyön asiaa. Infotermin

Christian Galinski on ISO/TC 37:n sihteeri.

jäsenet käyttävät verkostoa yhteistyön lisäksi omiin tarkoituksiinsa.

Infotermillä on tällä hetkellä kolme vakituista työntekijää ja tämän lisäksi freelancereita. Assistenttia lukuun ottamatta kaikki työntekijät ovat sanastotyön asiantuntijoita, vaikka heidän taustansa ovatkin erilaisia.

Infoterm on nykyään informaatiokeskus vain virtuaalisessa mielessä: Eugen Wüster -arkistosta huolehtii nykyään Wienin yliopiston kirjasto ja Infotermin kirjasto sijaitsee Infotermin Saksan toimiston yhteydessä Kölnin ammattikorkeakoulussa.

Kansainvälinen sanastotyöverkosto TermNet

Galinski oli mukana perustamassa TermNetiä Infotermin rinnalle. TermNetin tarkoituksena on soveltaa terminologian tieteellisiä menetelmiä ja standardisointitoimia taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen käytäntöön. Yksi päätaavoitteista on terminologianäkökulmien ankkurointi hallinnon eri tasoille.

Myös TermNet on yhdistysmuotoinen. TermNetin jäsenet ovat yrityksiä, yliopistoja ja yhdistyksiä. TermNetin kautta toteutetaan käytännönläheisiä toimintoja ja yhteisiä projekteja. TermNetin jäsenille on tärkeää ennen kaikkea konkreettinen hyöty, jonka he saavat jäsenyydestään. Jäsenet saavat ensi käden strategisia tietoja ja kehittävät innovatiivisia tuotteita ja palveluita. TermNetissä työskentelee neljän vakituisen työntekijän lisäksi freelancereita.

Infoterm ja TermNet täydentävät toisiaan siinä mielessä, että Infotermien jäsenten intressit ovat lähinnä julkisen puolen ideaalisissa ja poliittis-strategisissa seikoissa, kun taas TermNetin jäsenet ovat kiinnostuneita markkinoilla olevien sanastotyön työkalujen, tuotteiden ja palveluiden käytännön hyödyistä.

Kansainvälinen terminologian standardointityö

Galinski on ollut jo kahdenkymmenen vuoden ajan kansainvälisen standardisointijärjestön ISON teknisen komitean 37 (ISO/TC 37) sihteerin. Infoterm on vastuussa ISO/TC 37:n sihteeristöstä Itävallan standardisointi-instituutin valtuuttamana.

Standardisoinnissa on aina vallinnut näkemys, että ensin on standardisoitava termistö ja sitten vasta itse asia, koska muuten ei voi luoda yksiselitteisiä sääntöjä. Tämän vuoksi nykyisen ISON edeltäjäjärjestö ISA perusti vuonna 1936 teknisen komitean 37 huolehtimaan sanastotyön ja terminologian alan standardoinnista. Nykyinen ISO/TC 37 perustettiin nimellisesti vuonna 1947, mutta komitea aloitti toimintansa vasta vuonna 1952.

Galinskin tullessa mukaan ISO/TC 37:n toimintaan osallistujia oli vielä melko vähän ja heillä oli kourallinen standardisointiaikeita. Sittemmin on laadittu monia standardeja ja on paljon uusia standardisuunnitelmia, joita ajetaan suuren osallistujamäärän voimin energisesti eteenpäin neljässä alakomiteassa ja näiden työryhmissä. "Jo kahtena vuotena vuosittaiselle ISO/TC 37:n kokousviikolle on kokoontunut yli sata asiantuntijaa", Galinski iloitsee.

Nykyään komitean toimialaan kuuluvat sanastotyön ja terminologian perusteet ja menetelmät sekä sovellukset ja työkalut kaikenlaisen rakenteisen sisällön käsittelyyn leksikaalisen semantiikan tasolla. Tässä on kyse tiedon kuvaamisesta käsitetasolla niin, että monikielisyys ja kulttuurien moninaisuus tulevat huomioiduiksi. Tulevaisuuden tavoitteena on yhä selvemmin semanttinen yhteentoimivuus tietoyhteiskunnassa.

ISO/TC 37 -standardit on huomioitu kaikissa markkinoilla olevissa vartenotettavissa sanastotyökaluissa,

joten käyttäjät päätyvät automaattisesti käyttämään standardien mukaisia työtapoja, mikä on tietenkin myös käyttäjien omien etujen mukaista. "Sitä paitsi ei ole olemassa juuri mitään vakavasti otettavia sanastotyön ohjeita, jotka eivät tukeutuisi ISO/TC 37:n standardeihin", Galinski toteaa.

Haastavia työtehtäviä

Olllessaan vielä johtavassa asemassa sekä Infotermissä että TermNetissä Galinski pyrki jakamaan työaikansa puoliksi molemmille organisaatioille. Viime vuonna *Gabriele Sauberer* otti hoitaakseen TermNetin johtamisen ja siten Galinski pystyy keskittymään enemmän molempien organisaatioiden sisällölliseen projektityöhön sekä Infotermiin ja ISO/TC 37:n koordinoituihin.

Infotermien ja TermNetin kehitykselle on Galinskin mukaan ollut tyypillistä äärimmäiset harppaukset suunnasta toiseen. Välillä on menty monien rinnakkaisten projektien myötä nopeasti ylöspäin ja välillä on ollut kriisejä projektien tai rahojen puuttuessa. "Muutostilanteiden hallinta on aina ollut tärkeää johtotehtävissä. Kaikki tehtävät on myös trimmattu mahdollisimman tehokkaiksi. Tällainen onnistuu vain, jos tiimin jäsenet pelaavat hyvin yhteen. Meidän on täytynyt jatkuvasti etsiä uusia rahoituslähteitä ja pyrkiä tulemaan huomatuksi kansainvälisellä tasolla", Galinski valottaa järjestöjen tilannetta.

Galinski näkee suurimpana ammatillisena saavutuksenaan sanastotyön tunnettuuden kasvun – laajemmassa mielessä tiedon esittämisen käsitteellisen ajattelun tasolla. Galinski on ollut vaikuttamassa osaltaan monien sanastotyöorganisaatioiden ja -verkostojen perustamiseen. Nyt sanastotyö ja termistöt ovat nousemassa tärkeäksi aiheeksi semanttisen webin ja sisällön hallinnan aloilla.

Galinski pitää työssään siitä, että hän pysyy monien kontaktiensa kautta ajan hermolla. Hänelle on myös tärkeää pystyä vaikuttamaan kehityksen etenemiseen eri toimielinten ja projektien kautta. Galinski pitää työnsä kannalta tärkeinä ominaisuuksina hyvää yhteistyökykyä, avoimuutta eri kulttuureja kohtaan ja tietynlaista sitkeyttä tavoitteisiin pyrkimisessä.

Kansainvälinen yhteistyö tärkeää

Rajat ylittävä ja maailmanlaajuinen yhteistyö auttaa sanastotyön parissa työskenteleviä tehtävissään. Tämä on selvää arviolta 50 000 asiantuntijan sanastotyöryhmälle ja -komissiolle, jotka yhtenäistävät tai standardisoivat eri alojen termistöä. Terminologian merkitystä

hallinnolle ei ole vielä täysin ymmärretty ja sen pitäisi olla yksi tulevaisuuden yhteistyön painopisteistä.

Galinski arvostaa myös pohjoismaista sanastotyötä. Nordterm oli sanastotyön alan ensimmäinen alueellinen yhteistyöverkosto ja se on toiminut esimerkkinä monille alueellisille verkostoille. Terminologian tutkimuksen ja koulutuksen alalla on Pohjoismaissa tehty pioneerityötä. Myös pohjoismaisessa suurteollisuudessa sanastotyön merkitys huomattiin aikaisemmin kuin muualla.

Sanastotyön uusia tuulia

Galinskin mukaan perinteisen sanastotyön kielelliset näkökulmat ja toiminnot ovat suhteessa vähenemässä. Uusia näkökulmia ja toimintoja on jo näkyvissä, mutta niitä ei perinteisen sanastotyön piirissä ole pitkälti vielä tunnustettu. Galinski näkee semanttisen webin kehityksessä sisältöjen yhteentoimivuuden (eli semanttisen yhteentoimivuuden sisältöjen ja niiden rakenteiden kannalta) yhä tärkeämpänä. Terminologiset menetelmät voisivat olla ratkaisu tässä ilmeneviin ongelmiin.

Galinskin mukaan on vielä selvittämättä, minkä tyyppiset ontologiat lyövät itsensä läpi ja muodostuvat

”standardiksi”. Termistöihin perustuvien ontologioiden olemassaolo on joka tapauksessa oikeutettua ja ne muodostavatkin mielenkiintoisen tutkimus- ja kehityskohteen. ”Semanttisen webin nousun edellytyksenä on – toisin kuin monien sen puolestapuhujien laajalle levinnyt näkemys – kyky välittää ja tuottaa myös ihmisille ymmärrettäviä sisältöjä”, Galinski sanoo.

Tällä hetkellä verkkokaupankäynnin ja standardisoinnin leikkauskohdassa syntyy paljon termistöjä ja termistötyyppejä tietokokoelmia, joilla on suuri kehityspotentiaali – ennen kaikkea, jos uusissa terminologisissa toiminnoissa voisi yhdistää *Wikipedian* tyyppisen palvelun edut ja perinteisen sanastotyön laatuvaatimukset.

”Verkkokaupankäynti, verkkoliiketoiminta, sähköinen hallinto, sähköiset terveystalvut ja verkko-oppiminen eivät loppujen lopuksi voi toimia ilman luotettavia termistöjä. Näiden yhteydessä syntyy uusia sanastotyön menetelmiä, joilla tuotetut tiedot myös näyttävät erilaisilta kuin perinteiset termitietueet. Sanastotyön menetelmät ja terminologioiden kokemus ovat osoittautuneet tässä varsin hyväksi, joten tällä saralla onkin laajat toimintamahdollisuudet avoimille ja joustaville terminologeille”, Galinski visioi.

TULE SANASTOTYÖN PERUSKURSSILLE

Aiheuttavatko epäselvät termit työssäsi viestintäongelmia?

Joudutko usein pohtimaan, mitä suomenkielistä termiä käytät vieraskielisestä ilmaisusta?

Tutustuminen sanastotyön menetelmiin säästää työssäsi termiongelmien pohtimiseen käytettyä aikaa, vaivaa ja rahaa.

**Tule Sanastokeskus TSK:n järjestämälle sanastotyön kurssille
keskiviikkona 5.4.2006 klo 9.00–16.00.**

Kurssilla käydään läpi sanastotyön perusasiat käytännön esimerkkien avulla.

Kurssi järjestetään Teknillisen korkeakoulun kirjaston luentosalissa
(Otaniementie 9, 02150 Espoo).

Kurssin hinta on Sanastokeskuksen jäsenille 260 euroa (norm. 310 euroa).

Hinta sisältää opetuksen ja kurssimateriaalin lisäksi lounaan sekä aamu- ja iltapäiväkahvin.

**Tiedustelut ja sitovat ilmoittautumiset 22.3.2006 mennessä Sirpa Suhoselle
puh. (09) 2709 1064, faksi (09) 608 859 tai s-posti sirpa.suhonen@tsk.fi.**

Oikeuselämän lyhenteet

Heikki E. S. Mattila

Lakimiehet ovat käyttäneet lyhenteitä jo antiikin ajoista.¹ Nykyisinkin niitä esiintyy laajasti juridisissa teksteissä. Tämä tuottaa päänvaivaa ja ymmärtämisvaikeuksia kaikille, jotka joutuvat lukemaan lainopillisia esityksiä tai asiakirjoja. Siksi tarvitaan juridisia lyhennesanakirjoja. Perinnäisesti ammattialojen lyhennesanakirjat ja -sanastot on laadittu poimimalla alan teksteistä lyhenteitä pitkän ajan kuluessa. Seuraavassa esiteltävä *Oikeuselämän lyhennesanakirja* on toteutettu toisella tavoin: lingvistisen frekvenssitutkimuksen keinoin. Vastaavalla tavalla tehtyjä juridisia lyhennesanakirjoja ei liene julkaistu ulkomaillaakaan.² Siksi Oikeuselämän lyhennesanakirjan pohjana olevan tutkimuksen menetelmä ja keskeisimmät havainnot ansainnevat tulla esitellyiksi.³

Empiirinen lyhennetutkimus

Tutkimus kohdistui oikeuskirjallisuuden lyhenneluetteloihin. Tausta-ajatuksena oli se, että lainoppi ja muu oikeuselämä ovat läheisessä vuorovaikutuksessa myös lyhennekulttuurin alalla. Lainopillisissa selitysteoksissa nimenomaan säädösten suhteen omaksuttu lyhennekäytäntö toistuu käytännön lakimiesten laatimissa asiakirjoissa. Vastaavasti oikeus- ja asianajolaitoksessa sekä hallintovirastoissa käyttöön otetut lyhenteet kertyvät niitä koskevien kirjojen lyhenneluetteloihin.

Lyhennetutkimus toteutettiin kokoamalla Suomessa julkaistujen juridisten teosten lyhenneluetteloista yhtenäinen tiedosto, aakkostamalla se ja laskemalla kunkin lyhenteen esiintymien lukumäärä. Mukana olivat periaatteessa kaikki maassamme 1800-luvulta vuoden 2002 loppuun mennessä ilmestyneet suomen- ja ruotsinkieliset teokset, joihin sisältyy lyhenneluettelo. Osoittautui, että tällaisten teosten kokonaisluku on 1 505.

Työ aloitettiin tallentamalla optisella lukijalla sähköiseksi tiedostoksi Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan kirjaston kotimaisen kokoelman teos-

ten lyhenneluettelot julkaisuajankohdasta riippumatta. Koska sivutoimisesti tehty tallennustyö vei kahden vuoden ajan, aineistoa täydennettiin myöhemmin (vuosilta 2001 ja 2002) sähköisten tietokantojen avulla. Optisen lukijan tekemien virheiden oikaisemisen jälkeen tiedosto aakkostettiin. Näin voitiin laskea kunkin lyhenteen eri merkitysten frekvenssi (esiintymien määrä).

Osoittautui, että ehdoton valtaosa suomalaisista juridisista lyhenteistä on satunnaisia. Sellaisia lyhenteitä, jotka esiintyvät vähintään kolmessa eri teoksessa, on 1800- ja 1900-luvuilla ollut käytössä noin 3 000. Viimeksi mainituista säädöksiä on noin kolmannes. Muita keskeisiä ryhmiä ovat julkiset ja yksityiset yhteisöt, virastot ja toimielimet, tieteelliset aikakauskirjat sekä arvonimet ja virkanimikkeet. Myös yleisluonteisia lyhenteitä esiintyy. Lukuisat lyhenteet ovat erittäin vakiintuneita. *JFT* esiintyy lähes puolessa niistä lainopillista teoksista, joissa on lyhenneluettelo, ja muillakin kärjessä olevilla lyhenteillä on satoja esiintymiä. Taajasti käytetyt juridiset lyhenteet viittaavat tieteellisiin aikakauskirjoihin, lainkäyttöelimiin, lainsäädäntöön ja lainvalmisteluun.

Keskeisin tieteellinen havainto oli juridisten lyhenteiden laaja polysemia. Merkityksiä yhtä lyhennettä kohti on keskimäärin 1,6. Toki suurella osalla lyhenteitä on vain yksi merkitys. Vastapainoksi esiintyy lyhenteitä, joilla on useita merkityksiä. Muutamat niistä, kuten *KL*, ovat erityisen polyseemisiä (frekvenssi hakasulkeissa):

KL

- Kauppalaki (1987/355; s. a.) [48]
- Kirkkolaki Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle (1869/30; 1964/635; muut. 1969/900; 1993/1054; s. a.) [47]
- Kommunalskattelag (Ruotsi: 1928:370; s. a.) [29]
- Konkurslag (Ruotsi: 1921:225; 1987:672; s. l. & s. a.) [7]
- Kauppalehti [3]
- Kirjanpitolaki (1973/655; s. a.) [3]
- Konkurrenslag (Ruotsi: 1982:729; 1993:20) [3]
- Kansainliitto [2]
- Kansan Lehti [2]

¹ Juridisten lyhenteiden historia on kuvattu tiivistetysti artikkelissa Mattila, H.: Juridisista lyhenteistä, *Lakimies* 1/2005, s.4–7.

² Perinnäisellä menetelmällä laadittuja lyhennesanakirjoja toki on monissa maissa. Ks. näistä Mattila, H.: *Vertaileva oikeuslingvistiikka* (Kauppakaari: 2002), s. 139–140.

³ Tutkimuksen menetelmä ja tulokset on esitetty yksityiskohtaisesti alaviitteessä 1 mainitussa artikkelissa (s. 9–20). Siinä käsitellään mm. juridisten lyhenteiden lukumäärää ja painopistealueita, polysemiaa ja synonymiaa sekä lyhentämisen tekniikkaa (kutsumanimien käyttöä, lyhennesanoja, kooste-, loppu-, sisä- ja merkilyhenteitä sekä kahdentamista).

- Kaupunkilaki [2]
- Kommunallag (Suomi: 1948/642; Ruotsi: 1977:179) [2]
- Kunnallislaki (1948/642; s. a.) [2]
- Köyhäinhuoltolaki (1922/145) [2]
- Kaupunki- ja ilmaisjakelulehti (Julkisen sanan neuvoston päätösluonnoksissa)
- Kaupunkilehtien liitto
- Kielilaki (s. a.)
- Korvauslaki (1942/656)
- Kunnallislääkärit
- Kupongskattelag (Ruotsi: 1970:624)
- Kyrkolag (1686)
- Lag i anledning av Finlands tillträde till 1924 års internationella konvention rörande konossement (1939/168)
- Laki eräistä kansainvälisluontoisista perheoikeudellisista suhteista (s. a.)
- Suomen Kristillinen Liitto (r.p.)

Juridisen polysemian kääntöpuoli on synonymia: samaan lakiin, instituutioon tai muuhun viitataan useilla lyhenteillä. Lyhennetutkimus osoitti, että myös tämä ilmiö on juridisessa lyhentämisessä yleinen. Komiteanmietinnöstä on käytetty peräti yhdeksää eri lyhentämistapaa. Hakasulkeissa olevista frekvenssitiedoista voidaan nähdä, että yksi niistä (*KM*) on ylivoimaisen suosittu.

Komiteanmietintö – **KM** [317] tai – **Kom. miet.** [40] tai – **Km** [23] tai – **kom. miet.** [18] tai – **KOM** [15] tai – **Kom** [12] tai – **Km.** [9] tai – **KomMiet** [9] tai – **KomM** [4]

Oikeuselämän lyhennesanakirja

Tutkimuksen perusteella voitiin laatia kattava suomalaisen oikeuselämän lyhennesanakirja.⁴ Koska Suomi on pieni maa, lyhennesanakirjaan otettiin kaikki vähintään kolmessa eri teoksessa esiintyvät lyhenteet (eli em. 3 000 lyhennettä). Sanakirja sisältää kolme hakemistoa: lyhennesanakirjan, asiahakemiston, joka osoittaa mitä eri lyhenteitä kustakin instituutiosta, järjestöstä, säädöksestä jne. on käytetty, ja kronologisen säädöshakemiston. Koska lyhennesanakirjan pohjana ovat suomalais-

Kirjoittajasta:

Heikki E. S. Mattila (OTT) toimii oikeuslingvistiikan professorina Lapin yliopistossa.

ten juridisten teosten lyhenneluettelot, ts. oikeuskirjallisuudessa reaalisesti käytetyt lyhenteet, se on luonteeltaan deskriptiivinen.

Edellä kuvatulla menetelmällä saavutettiin tärkeä etu: koska Oikeuselämän lyhennesanakirjan pohja-aineisto koottiin systemaattisesti, se on kattava eikä sisällä satunnaisesti esiintyviä lyhenteitä. Toisaalta sanakirjan asiahakemisto tarjoaa olennaista tietoa lukijalle, joka pohtii sitä, millaista lyhennettä hänen olisi jostakin laista tai instituutiosta käytettävä. Tämä koskee erityisesti niitä tapauksia, joissa samasta laista tai instituutiosta käytetään useita lyhenteitä (esimerkkinä edellä komiteanmietintö). Hakemistoissa kunkin lyhenteen jäljessä on frekvenssitieto. Vaikka sanakirja ei ole luonteeltaan normatiivinen, se on omiaan silti vakiinnuttamaan lyhennekulttuuria: lukija näkee välittömästi kunkin vaihtoehdon vakiintuneisuuden. On vahvemmat perustelut ottaa käyttöön lyhenne, jota jo kymmenet, ehkäpä sadat kirjoittajat ovat käyttäneet, kuin lyhenne, josta on vain kolme aiempaa esiintymää.

Mainittua frekvenssivaatimusta (vähintään kolme esiintymää samassa merkityksessä) on sovellettu johdonmukaisesti. Tästä johtuu ensinnäkin se, että aivan vastikään suomalaisen oikeuselämään ilmestyneet lyhenteet, jotka eivät vielä ole ylittäneet kolmen esiintymän rajaa, eivät sisälly teokseen. Toisaalta tämän rajan ovat ylittäneet lukuisat vanhoista teoksista kertyneet lyhenteet, jotka liittyvät jo kumottuihin säädöksiin tai käytöstä pois jääneisiin instituutioihin. Niiden mukaan ottamista voidaan perustella sillä, että juuri vanhoissa teksteissä nykyajan lukija kohtaa lyhenteitä, joita hän ei tunne.

Sanakirjan hakemistoista ei ole karsittu pois suomalaisessa oikeuskirjallisuudessa esiintyviä ulkomaisiin säädöksiin ja instituutioihin liittyviä lyhenteitä, jos ne ylittävät kolmen esiintymän rajan. Mukana on runsaastikin pohjoismaisia säädöksiä ja instituutioita, mutta myös saksalaisia, englantilaisia ja ranskalaisia säädöksiä ja instituutioita sekä kansainvälisiä konventioita ja järjestöjä. Syynä on se, että juridisen tekstin lukija ei aina voi edeltäkäsintietää, viittaako tuntematon lyhenne kotimaiseen vai ulkomaiseen säädökseen, instituutioon tai yhteisöön. Sama koskee yleiskielisiä ja muiden ammattialojen lyhenteitä. Tällöinkään lukija ei välttämättä tiedä ennalta, millaisesta lyhenteestä on kyse.

¹ Mattila, H., Jussila, A. ja Kaltio, O.: *Oikeuselämän lyhennesanakirja – Juridisk förkortningsordbok* (Talentum 2004).

Työmarkkinasanasto – nuorallatanssia ja politiikkaa

Riina Kosunen

9

Valtioneuvoston kielipalvelun ja valtiovarainministeriön laatima *Työmarkkinasanasto* julkaistiin lokakuussa 2005 lähes kolmen vuoden työn jälkeen. Sanastohanke käynnistettiin, koska valtiovarainministeriössä, joka koordinoi valtion työnantajayhteistyötä, oli todettu, että valtion virastot käyttävät virka- ja työehtotermejä epäyhtenäisesti. Yhdet puhuvat *tulospalkasta*, toiset *tulospalkkiosta*, ja kolmannet suosivat termejä *voitto-*, *laatu-* tai *kannustinpalkki*o, eikä työehtoasioista vastaavallekaan aina ole selvää, milloin kyse on saman käsitteen eri nimityksistä ja milloin eri käsitteistä.

Työmarkkinasanasto ja sen sisältö

Tuore Työmarkkinasanasto on noin 370 käsitettä sisältävä hakuteos, jonka aihepiirejä ovat muun muassa palvelussuhteen ehdot (kuten palkkaus, työaika ja lomat), palvelusuhdetyypit ja työmarkkinatoiminta (esim. työmarkkinasopimukset, -osapuolet, työrauha ja työriidat).

Sanastossa annetaan kustakin käsitteestä termisuosituksukset suomeksi ja ruotsiksi sekä termien käännoosuositukset englanniksi, saksaksi ja ranskaksi. Käsitteiden sisältöä kuvaavat määritelmät ja termien käyttöön liittyvät selitykset on kirjoitettu kaikilla sanaston kielillä. Teokseen sisältyy myös 22 käsitekaaviota.

Työmarkkinasanasto poikkeaa useista muista valtioneuvoston kielipalvelun sanastoista siten, että kaikille sen käsitteille ei ole kirjoitettu terminologisia määritelmiä. Sanastotyöryhmä nimittäin totesi, että useiden käsitteiden kohdalla riittää, että käsitteiden tärkeimpiä piirteitä mainitaan käsitteiden ylä- tai lähikäsitteisiin liittyvissä selitteissä tai huomautuksissa. Esimerkiksi käsitteille *kotimaan päiväraha* ja *ulkomaan päiväraha* kirjoitettiin siis terminologisten määritelmien sijaan eräänlainen kontekstimääritelmä, joka löytyy yläkäsitteen *päiväraha* selitteestä (kuva 1).

265

fi päiväraha

päivältä määräperusteella suoritettava korvaus

Valtioviraston maksaa päivärahoja lähinnä *virkamatkoihin* liittyvinä kulukorvauksina, joilla korvataan ylimääräisiä ateriointikustannuksia

normaalin *virka*paikan ulkopuolella. Valtion päivärahatyyppejä ovat osa- ja kokopäiväraha, kotimaan ja ulkomaan päiväraha sekä kurssi-päiväraha.

Se, suoritetaanko *matkavuorokaudesta* *ateriakorvausta* vai osa- tai kokopäivärahaa, määräytyy *virkamatkan* keston mukaan ko. *matkavuorokautena*. Kotimaan päivärahaa maksetaan kotimaassa ja ulkomaan päivärahaa ulkomailla *päättävästä* *matkavuorokaudesta*. Päivärahaa nimitetään *kurssipäivärahaksi*, jos *virkamatkan* tarkoituksena on oppikurssille osallistuminen.

Kuva 1.

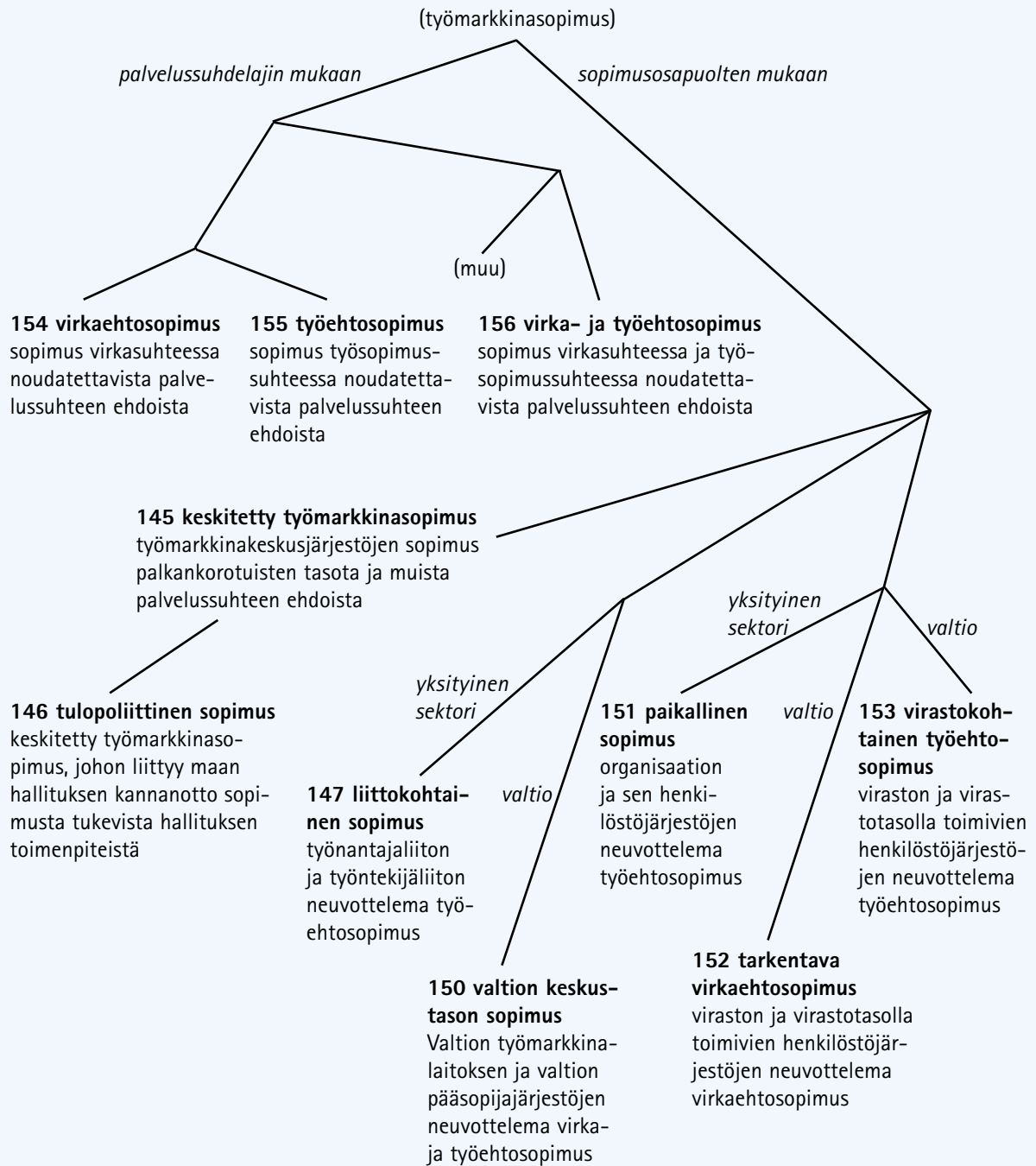
Niillekin käsitteille, joilla ei omia terminologisia määritelmiä ole, on kuitenkin tehty omat erilliset hakusanartikkelinsa (kuva 2). Kuhunkin artikkeliin on koottu käsitteeseen liittyvät termit, termien käännosvastineet sekä viittaukset niihin käsitteisiin, joiden kohdalta tietoa kyseisen käsitteen sisällöstä löytyy. Tällä tavalla sanastoon saatiin enemmän muun muassa kääntäjien kaipaamia hakutermejä ja niiden vastineita eri kielillä kuin siinä tapauksessa, että jokainen käsite olisi määritelty terminologisesti.

fi	ulkomaan päiväraha
	Ks. myös <i>päiväraha</i>
sv	utrikesdagtraktamente <i>n</i>
	Se även <i>dagtraktamente</i>
en	foreign per diem allowance
	See also <i>per diem allowance</i>
de	Auslandstagegeld <i>n</i>
	Siehe auch <i>Tagegeld</i>
fr	indemnit� journali�re pour d�placement � l'�tranger <i>f</i>
	Voir aussi <i>indemnit� journali�re</i>

Kuva 2.

Tasapainoilua n k kulmien ja intressien v lill 

Ty markkinasanastoprojekti poikkesi monista muista sanastohankeista aihepiirins , ty markkinatoiminnan, poliittisen luonteen vuoksi.

Kaavio. Työmarkkinasopimukset

Työmarkkinatoiminnalla tarkoitetaan neuvottelemista ja sopimista työn tekemisen ehdoista. Tässä toiminnassa on vastakkain kaksi osapuolta, työnantajat ja työntekijät. Työmarkkinakenttä voidaan jakaa kahtia toisellakin tavalla, nimittäin julkiseen ja yksityiseen sektoriin, sillä sektoreilla tehtävän työn luonne ja niillä sovellettavat työehdot poikkeavat toisistaan.

Työmarkkinasanaston lähtökohtana ovat valtiosektorin tarpeet, ja se on laadittu valtiotyönantajan näkökulmasta. Hankkeen aikana aineistoon pyydettiin kuitenkin lausunnot myös yksityisen sektorin työnantaja- ja työntekijäjärjestöiltä, ja kommentit otettiin huomioon sanastoa työstettäessä. Vaati kuitenkin melkoista tasapainottelua saada aikaan kompromissi työnantajien ja työntekijöiden ja toisaalta julkisen ja yksityisen sektorin näkemysten välillä. Lisäksi oli otettava huomioon työehtokäsitteille laeissa ja työehtosopimuksissa asetut, keskenään erilaiset normit.

Työnantajat katsovat käsitteitä luonnollisesti eri näkökulmasta kuin työntekijät, ja tässä sanastossa terminologi-työntekijän haasteena olikin asettua työnantajan vinkkeliin. Spontaanisti muotoon "yöllä *tehtävä* työ" luonnosteltu *yötyön* määritelmä oli siis korjattava muotoon "yöllä *teetetävä* työ".

Työnantajat ja työntekijät joutuvat työmarkkinasopimuksia tehdessään puolustamaan omia etujaan, ja tämän vuoksi osapuolilla saattaa olla toisistaan poikkeavia mielipiteitä muun muassa tekstien sanamuodoista. Esimerkiksi *hoitovapaa*-käsitteen seliteosassa on todettu, että "lapsen sairastuessa äkillisesti vanhemmalle *voidaan myöntää* — hoitovapaata". Lausunto-kierroksella eräs palkansaajakeskusjärjestö kysyi, eikö virke olisi parempi kirjoittaa muotoon "... vanhemmalla on *oikeus saada* — hoitovapaata".

Työmarkkinasanaston substansiasiantuntijaryhmän jäsenet olivat kaikki valtiosektorin edustajia, mikä heijastui sanaston käsite- ja termivalikoimaan sekä käsitteiden määrittelyyn.

Julkisen sektorin virka- ja työehtosopimukset poikkeavat yksityisen sektorin sopimuksista, ja se, mikä on arkipäivää vaikkapa valtion työehdoissa, ei välttämättä ole sitä muualla. Niinpä eräs yksityisen sektorin työnantajajärjestö kiinnitti launnonossaan huomiota muun muassa käsitteeseen *talvilomapidennys*. Sanastossa on termin kohdalla todettu, että työntekijä saa vuosilomaansa pidennyksen, jos ei pidä kaikkia lomapäiviään kesällä. Järjestö huomautti, että vaikka talvilomapidennyksestä onkin valtiolla sovittu, ei pidennyksen saami-

nen ole mikään lakiin kirjattu, kaikille kuuluva oikeus — yksityisellä sektorilla siitä sovitaan ala- tai yrityskohteisesti.

Määritelmien yleispätevyyttä hakemassa

Monesta Työmarkkinasanastoon sisältyvästä työehtokäsitteestä on sekä säädetty työelämän peruslaeissa että sovittu lukuisissa työ- ja virkaehtosopimuksissa. Laissa käsitteestä annetaan yleensä minimivelvoite, ja työnantaja- ja työntekijäjärjestöt saavat halutessaan sopia ehdoista, joilla lain velvoitetta (työntekijän näkökulmasta) parannetaan. Esimerkiksi käsitteestä *säännöllinen työaika* on työaikaissa säädetty, että sen pituus saa olla enintään 8 tuntia vuorokaudessa ja 40 tuntia viikossa, kun taas valtion työaikasopimuksessa säännöllisen työajan enimmäispituudeksi on sovittu 6,25–8 tuntia vuorokaudessa ja 38,25 tuntia viikossa.

Sanastotyössä pyritään määrittelemään kukin käsite yleispätevästi — esimerkiksi säännöllisen työajan tapauksessa siten, että määritelmä kattaa niin työaikaissa kuin eri työ- ja virkaehtosopimuksissakin tarkoitetut tapaukset. Määritelmässä todetaan siis ainoastaan käsitteen olennaiset käsitepiirteet eli se, mikä on yhteistä kaikille käsitteen alaan kuuluville erikoistapauksille.

Terminologinen tapa analysoida ja määritellä käsitteitä on usein vieras juristeille: taustansa takia oikeusoppineet tarkastelevat käsitteitä säädös- ja sopimustekstien sanamuotojen pohjalta, ja saattavat pitää käsitteiden "määritelminä" teksteissä annettuja normeja. Jos siis säännölliselle työajalle on työaikaissa ja vaikkapa neljässä eri työehtosopimuksessa annettu erilaiset enimmäistuntirajat, niin normilähtöisestä näkökulmasta olisi olemassa viisi eri säännöllinen työaika -käsitettä, jotka täytyisi määritellä erikseen tuntirajojen avulla (esim. "työaika, jonka pituus on enintään 8 tuntia vuorokaudessa ja 40 tuntia viikossa" jne.). Normilähtöistä tapaa hahmottaa käsitteitä ei tunnu olevan aivan helppo vaihtaa terminologiseen määrittelyperiaatteeseen: esimerkiksi Työmarkkinasanastossa säännölliselle työajalle annettu yleispätevä määritelmä, ("työaika, jonka pituus tiettyä ajanjaksoa kohden on säädetty — tai sovittu —") vaikutti joidenkin juristi-asiantuntijoiden mielestä ensi alkuun kovin epätasälliselta.

Yleispätevä määrittely tuli Työmarkkinasanastossa vastaan myös esimerkiksi *työrauhan* kohdalla. Työehtosopimuslaissa on säädetty, että työehtosopimuksen voimassa ollessa sen osapuolet ovat sidottuja työ-

rauhaan eli eivät saa ryhtyä työtaistelutoimenpiteisiin. Niinpä asiantuntijat olivat aluksi sitä mieltä, että työrauha piti määritellä "tilaksi, jossa *työtaistelutoimenpiteet ovat kiellettyjä*". Terminologi kysyi, vallitseeko työrauha silloinkin, jos lain kiellosta huolimatta ryhdytään esimerkiksi lakkoon – sellaistaakin on todistettavasti tapahtunut. Kun todettiin, ettei näin taida olla, työrauha päädyttiin määrittelemään "tilaksi, jossa *ei esiinny työtaistelua*".

Työmarkkinasanastoprojektin aikana pohdiskelin, minkä vuoksi sanastotyöhön tottumattomat asiantuntijat vierastavat yleispäteviä määritelmiä. Yksi mahdollinen selitys on, että käsitteiden, esimerkiksi säännöllisen työajan, olennaiset käsitepiirteet ovat alan asiantuntijoille niin selvät, että heitä kiinnostaa ainoastaan, mitä normeja käsitteelle on laeissa ja sopimuksissa annettu. Toisaalta juristit saattavat kokea yleispätevät määritelmät jonkinlaisiksi lakien tai sopimusten tulkintaohjeiksi, jollaisia ei sanastossa haluta antaa.

Poissa sanastosta, poissa todellisuudesta?

Yleensä sanastotyö mielletään suhteellisen puolueettomaksi ja ideologioista vapaaksi toiminnaksi: sanastojen tarkoituksenahan on "ainoastaan" kuvata termien ja käsitteiden käyttöä tai antaa sitä koskevia ohjeita. Työmarkkinasanastoprojektin aikana minusta alkoi kuitenkin tuntua, että terminologisen sanaston sisältö voi olla myös poliittinen kannanotto. Työmarkkinasanaston lausuntokierroksella työmarkkinajärjestöistä saatiin palautetta, jossa toivottiin, että sanastoon lisättäisiin muun muassa usein käytetyt termit *tukilakko*, *myötätunto*, *työtaistelutoimenpide*, *laiton lakko* ja *poliittinen lakko*. Termit päätettiin kuitenkin jättää sanaston ulkopuolelle – sanaston (työnantajapuolta edustanut) substanssi-asiantuntijaryhmä totesi puolileikkisästi, ettei sanastolla haluta kannustaa lakkoihin. No, pääasiallisena syyinä tietysti oli, että kerran tehdystä rajauksesta oli yrittävä pitää kiinni.

Joka tapauksessa jäin miettimään, voivatko sanastot omalta pieneltä osaltaan vaikuttaa vastaanottajiensa käsitykseen todellisuudesta – paitsi kielellisestä ja käsitteellisestä, myös yhteiskunnallisesta? Onko niin, että se osa todellisuutta, jota ei ole sanastoon dokumentoitu, helpommin unohtuu ja lakkaa olemasta kuin se, joka mukaan on valittu?

Sanastotyö yhteiskunnassa

Työmarkkinasanaston laatiminen on esimerkki siitä, miten sanastotyössäkin voidaan joutua tasapainottelemaan paitsi näkökulmien, myös intressien välillä, ja työ tarjosi tekijöilleen maistiaisia politiikan nuorallantanssista. Miten sanoa sanottavansa yhteisistä asioista ilman, että kukaan pahastuu tai kenenkään oikeuksia loukataan?

Työmarkkinasanasto on myös osoittanut, etteivät sanastot täysin puolueettomasti kuvaa yhteiskunnallistakaan todellisuutta, vaan saattavat pyrkiä muokkaamaan käsitystämme siitä. Työmarkkinasanastosta jätettiin pois käsite *pätkätyö*, mutta sen sijaan siellä määriteltiin *keskitetty työmarkkinasopimus*. Ehkä tämä voidaan tulkita toiveeksi siitä, että tulevaisuudessa työsuhteet ovat vakinaisia ja ettei työntekijää jätetä yksin puolustamaan oikeuttaan vapaapäiviin ja kohtuulliseen palkkaan, vaan että työehdoista tehdään myös jatkossa solidaarisia kollektiivisopimuksia. Nähtäväksi jää, miten sanasto yhteiskuntaan vaikuttamisessa onnistuu.

Kirjoittajasta:

Riina Kosunen (FM) on valtioneuvoston kanslian terminologi ja Työmarkkinasanaston toimittaja. Tällä hetkellä hänen tehtäviinsä valtioneuvoston kanslian kielipalvelussa kuuluu muun muassa Suomen 1.7.2006 alkavaan EU-puheenjohtajakauteen liittyvän termistön kokoaminen.

Terminfo-lehden tilaukset:
www.stellatum.fi
 ☎ (09) 5421 0100
tilaajapalvelu@stellatum.fi

100 vuotta sähköalan sanastotyötä

Sähkömagneettisten ilmiöiden teoria hallittiin jo 1800-luvulla. Tiedemiehet ja insinöörit kokoontuivat vuositasan lopulla myös kansainvälisiin sähkökongresseihin keskustelemaan käytännön sovelluksista. Ongelmaksi muodostui kuitenkin yhteisen termistön puute. Esimerkiksi vuonna 1900 Pariisin kongressissa oli hyväksytty *gauss* ja *maxwell* sähkömagneettisten yksikköjen nimiksi, mutta "pelkästään Englannissa vain yksi sadasta insinööristä tietää, mitä nämä termit merkitsevät", kuten eräässä raportissa todettiin. Seuraavassa vuonna 1904 St. Louisissa Yhdysvalloissa pidetyssä kongressissa professori *Arthur E. Kennelly* Harvardin yliopistosta korosti jälleen terminologian suurta merkitystä esittäessään oman raporttinsa vaihtosähköteorian vaikutuksesta merikaapelien siirtonopeuteen.

Sähköalan termiongelmia yhdessä muun standardisointitarpeen kanssa koettiin St. Louisissa niin polttavaksi, että kongressi hyväksyi julkilausuman alan standardisoimistyön aloittamiseksi. Huolellisen valmistelun jälkeen yhdentoista maan arvovaltaiset edustajat kokoontuivat 1906 Lontooseen perustaakseen alan kansainvälisen järjestön, jolle annettiin nimeksi International Electrotechnical Commission (IEC). Kun organisaatio oli riittävästi muotoutunut, IEC asetti 1911 ensimmäisen teknillisen komitean (TC 1) selvittämään juuri sanasto- ja mittayksikköasioita. Kolme vuotta myöhemmin järjestö julkaisi ensimmäisen, sähkökoneita koskevan termiluetelon. Työ jatkui sitten niin, että alkuvuosikymmenten mittavin saavutus terminologisessa standardisoinnissa oli 1938 julkaistu *Kansainvälinen sähkötekniikka-sanasto (International Electrotechnical Vocabulary, IEV)*. Se sisälsi noin 2 000 termiä kuudella kielellä sekä käsitteiden määritelmät englanniksi ja ranskaksi.

Toisen maailmansodan jälkeen IEC:n sanastotyö pääsi uudelleen vauhtiin. IEV päätettiin jakaa aiheittain osiin ja julkaista osat standardisarjassa IEC 60050 heti, kun ne valmistuvat. Nykyisin osia on 77 ja niissä käsitteitä yhteensä noin 20 000. Käsitteet on määritelty yleensä edelleen englanniksi ja ranskaksi, ja termit on esitetty viime vuosina 13 kielellä (mm. arabiaksi, japaniksi ja kiinaksi). Ruotsin kieli on ollut alusta lähtien mukana mutta suomi ei ollenkaan. IEV on saatavissa myös yhtenäisenä sanakirjana *IEC Multilingual Dictionary* (myös CD-versiona). Kaikissa IEC-standardeissa esiintyvät termit vuodesta 2003 lähtien on koottu termilueteloon *IEC Glossary* osoitteessa <http://std.iec.ch/glossary>.

Tuomo Ilomäki

Tuomo Ilomäki on SESKOn entinen toimitusjohtaja ja terminologiakomitean puheenjohtaja.

IEC:n suomalaisena jäsenjärjestönä SESKO ryhtyi 1960-luvulla suomentamaan tärkeimpiä IEV:n osia. Osat julkaistiin SFS-standardeina niin, että alkuperäisiin IEC-standardeihin lisättiin suomenkieliset vastintermit. Määritelmiä ei yleensä käännetty, ja englannin- ja ranskan-kielisten termien lisäksi säilytettiin yleensä vain ruotsin- ja saksankieliset vastineet. Sanastotyön koordinointia varten asetettiin 1979 terminologiakomitea SK 1 vastaamaan IEC:n TC 1:tä. Tähän mennessä näitä IEV:hen pohjautuvia suomenkielisiä sähköalan SFS-sanastostandardeja on julkaistu 38 kpl (n. 10 000 käsitettä) eli puolet IEV:n määrästä. SESKOn verkkosivulla osoitteessa <http://www.sesko.fi> on kyseisten sanastojen esittely.

Esimerkkinä vaikeasta suomen kielen termiongelmasta mainittakoon niinkin keskeinen englanninkielinen termi kuin *rated value* (*valeur assignée*, *Bemessungswert*, *märkvärde*), joka oli aikanaan tapana kääntää *nimellis- arvoksi* erottamatta sitä lähikäsitteestä *nominal value* (*valeur nominal*, *Nennwert*, *nominellt värde*). Monien vaihtoehtojen ja lausuntokierrosten jälkeen *rated value* -termin suomenkieliseksi vastineeksi päätettiin suosittelaa saksalaisen termin käännöslainaa *mitoitusarvo*.

Jokaisen teknisen standardin yhteydessä on tärkeää varmistaa, että standardin käyttäjät ymmärtävät käytetyt termit yhtenäisellä tavalla. Siksi jokaisen standardin alussa on kohta, jossa keskeiset käsitteet on selvennetty määritelmän tai viittaamalla suoraan IEV:hen. Vanha määritelmä ei aina käy sellaisenaan uusien standardien soveltamisaloihin. Siksi määritelmiäkin pitää jatkuvasti tarkistaa tai keksiä kokonaan uusia. Terminologinen standardisoinnityö – normatiivinen sanastotyö toiselta kanalta katsottuna – on sekin päättymätön prosessi sadan vuoden iästään huolimatta.

Tervetuloa pohjoismaisen terminologiatiedon lähteille!

Mari Suhonen

14

Pohjoismaisten terminologiatahojen yhteistyöelin Nordterm toimi aktiivisesti vuonna 2005. Yksi Nordtermin viime vuoden yhteisistä hankkeista oli Nordtermin vuonna 1999 julkaistun WWW-sivuston päivittäminen ja osittainen uusiminen. Työ on nyt valmistunut, ja uusittu sivusto on käytettävissä osoitteessa <http://www.nordterm.net>. Taloudellista tukea hankkeen toteuttamiseen saatiin Pohjoismaiden neuvoston Nordplus Språk-ohjelmalta.

Monipuolinen tietolähde

Sivuston yhtenä tavoitteena on tiedottaa Nordtermistä. Sivustolta löytyy tietoa Nordtermin ja pohjoismaisen terminologia-alan toiminnan taustoista, Nordtermin toimintatavoista ja organisaatiosta. Sivustolla esitellään myös Nordtermin julkaisuja, tulevia ja menneitä Nordterm-päiviä ja muita tapahtumia sekä Nordtermin projekteja.

Toinen tärkeä tavoite on toimia pohjoismaisen terminologiaan ja sanastoihin liittyvän tiedon lähteenä. Nordterm-Forumiin on koottu omiksi sivuikseen erityyppisiä tiedonlähteitä: termipankkeja ja sanastoja, sanastotyöhön liittyvää tietoa sekä tietoa alan organisaatioista.

Nordterm-Forumista linkitettäväksi valitut termipankit ja sanastot sisältävät kaikki vähintään yhden pohjoismaisen kielen. Aiheiden kirjo on laaja: linkkejä löytyy sekä terminologian ammattilaisten laatimiin, useita aihealueita käsittäviin termipankkeihin että kirkolliseen sanastoon, partiosanastoon ja Saamenmaan lintulajien nimityksiin.

Sanastotyöhön liittyvät linkit on luokiteltu työvälineisiin, artikkeleihin ja aikakauslehtiin. Tältä osastolta löytyy vinkkejä vaikkapa termipankin tekijälle. Myös terminologia-alaan liittyvistä organisaatiosta on valittu mukaan monenlaisia pohjoismaisia tahoja: käytännön sanastotyön tekijöitä, alan koulutusta ja tutkimusta edustavia tahoja, kielenhuollon, standardoinnin, leksikografian, kääntäjien, informaattikkojen ja teknisten dokumentoijien organisaatioita. Mukaan on otettu lisäksi muutamia keskeisiä Pohjoismaiden ulkopuolisia organisaatioita.

Sivustoa pyritään ylläpitämään useimmilla Pohjoismaissa käytettävillä kielillä sekä englanniksi. Nyt julkaistaviksi ehditvät englannin-, grönlannin-, islannin-, norjan-, ruotsin-, saamen- ja suomenkieliset sivut. Linkkien päivitysten helpottamiseksi Nordterm-Forum-osausta päätettiin ylläpitää vain kahdella kielellä: ruotsiksi ja englanniksi. Navigoinnin kielivalikosta pääsivut saa yhdellä napsautuksella vaihdettua haluamalleen kielelle, joten sivustoa selaillessa voi ihan mielenkiinnosta vilkaista, miltä sama teksti näyttää vaikkapa grönlanninkielisenä. Jos haluttua sivua ei ole olemassa tietyllä kielellä, lukija saa listan vaihtoehtoisista kielistä.

Pohjoismaisen yhteistyön tulos

Nordterm on pohjoismaisten terminologisen työn sekä terminologian koulutuksen tai tutkimuksen parissa toimivien organisaatioiden yhteistyöelin, jonka toiminnassa Sanastokeskus TSK on aktiivisesti mukana. Sanastokeskuksen johtaja *Lena Jolkkonen* kuuluu Nordtermin johtoryhmään ja on myös AG5:n eli Nordtermin Internet-informaatio -työryhmän puheenjohtaja.

Nordtermin sivuston päivityksestä ja periaatteista keskusteltiin Nordterm-päivillä Islannissa kesäkuussa 2005 sekä AG5:ssä että johtoryhmässä. Sanastokeskus TSK koordinoi hanketta ja teki syksyn ja talven aikana muutokset sivustoon sovittujen periaatteiden mukaisesti. Muiden Pohjoismaiden edustajat kommentoivat sivuston rakennetta ja sisältöä sekä tarkistivat omaa kielitään ja tarvittaessa käänsivät sivuja.

Hankkeen tavoitteena oli päivittää sivusto ajantasaiseksi ja parantaa sen käytettävyyttä. Otamme mielellämme vastaan palautetta sivuston käyttäjiltä! Lähetä palautteesi osoitteeseen webmaster@nordterm.net.

The logo for Nordterm consists of the words "NORD" and "TERM" stacked vertically. The letters are bold, black, and have a slightly irregular, hand-drawn appearance. The "O" in "NORD" and the "E" in "TERM" are notably larger and more prominent than the other letters.

Sijoitusrahastosanasto

Mari Suhonen

Sijoitusrahastosanasto on osa Pankki- ja rahoitusas-
nastotyöryhmän Internetissä julkaisemaa *Pankki- ja ra-
hoitusasnanasto*. Oheinen sanasto on julkaistu vuoden
2005 lopussa. Pankki- ja rahoitusasnanastossa on julkaistu
tämän lisäksi myös muuta sijoitusrahastoihin liittyvää
aineistoa sekä aineistoa monista muista aiheista. Pankki-
ja rahoitusasnanastotyöryhmän toiminta jatkuu edelleen
tänä vuonna, joten uutta aineistoa julkaistaan termi-
pankissa vuoden mittaan.

Pankki- ja rahoitusasnanasto on maksutta kaikkien
käytettävissä. Sanastossa on suomen-, ruotsin- ja eng-
lanninkielisiä termejä sekä suomen- ja ruotsinkielisiä
määritelmiä ja muita termeihin tai käsitteisiin liittyviä
tietoja. Suomenkielisen sivuston aloitussivu on osoit-
teessa http://www.tsk.fi/bank/index_fi.html, ja ruot-
sinkielisen sivuston aloitussivu löytyy osoitteesta
http://www.tsk.fi/bank/index_sv.html.

1

korkorahasto

sv räntefond

sijoitusrahasto, jonka varat sijoitetaan korkoinstru-
mentteihin

Korkorahaston sijoituskohteita ovat pääasiassa
joukkolainat.

Korkorahaston tavoitteena on taata sijoittajille
tasainen tuotto.

2

lyhyen koron rahasto; lyhyt korkorahasto; rahamarkkinarahasto

sv kort räntefond; korträntefond; penning-
marknadsfond

korkorahasto, jonka korkoinstrumenteiksi valitaan
kohteita, joiden laina-aika on alle vuoden

3

pitkän koron rahasto; pitkä korkorahasto

sv lång räntefond; långräntefond

korkorahasto, jonka korkoinstrumenteiksi valitaan
kohteita, joiden laina-aika on yli vuoden

4

keskipitkän koron rahasto

sv medellång räntefond; medelfristig räntefond

korkorahasto, jonka sijoituskohteiksi valitaan sekä
lyhyt- että pitkäaikaisia korkoinstrumentteja

Keskipitkän koron rahaston sijoituskohteet valitaan
korkomarkkinoiden tuotto-odotusten perusteella.

5

yrittäjärahasto; yrityskorkorahasto

sv företagslänefond; företagsräntefond

korkorahasto, jonka varat sijoitetaan yritysten liikkee-
seen laskemiin joukkolainoihin

6

obligatorahasto

sv obligationsfond

korkorahasto, jonka varat sijoitetaan valtion ja julkis-
yhteisöjen liikkeeseen laskemiin joukkolainoihin

7

osakerahasto

sv aktiefond

sijoitusrahasto, jonka varat sijoitetaan osakkeisiin

Osakerahaston tuottotavoite on yleensä ylittää
rahaston sijoituskohteiden mukaisesti valitun
vertailuindeksin nousu. Vertailuindeksi voi olla
esimerkiksi jonkin tietyn alueen osakeindeksi
tai toimialaindeksi.

8

yhdistelmärahasto

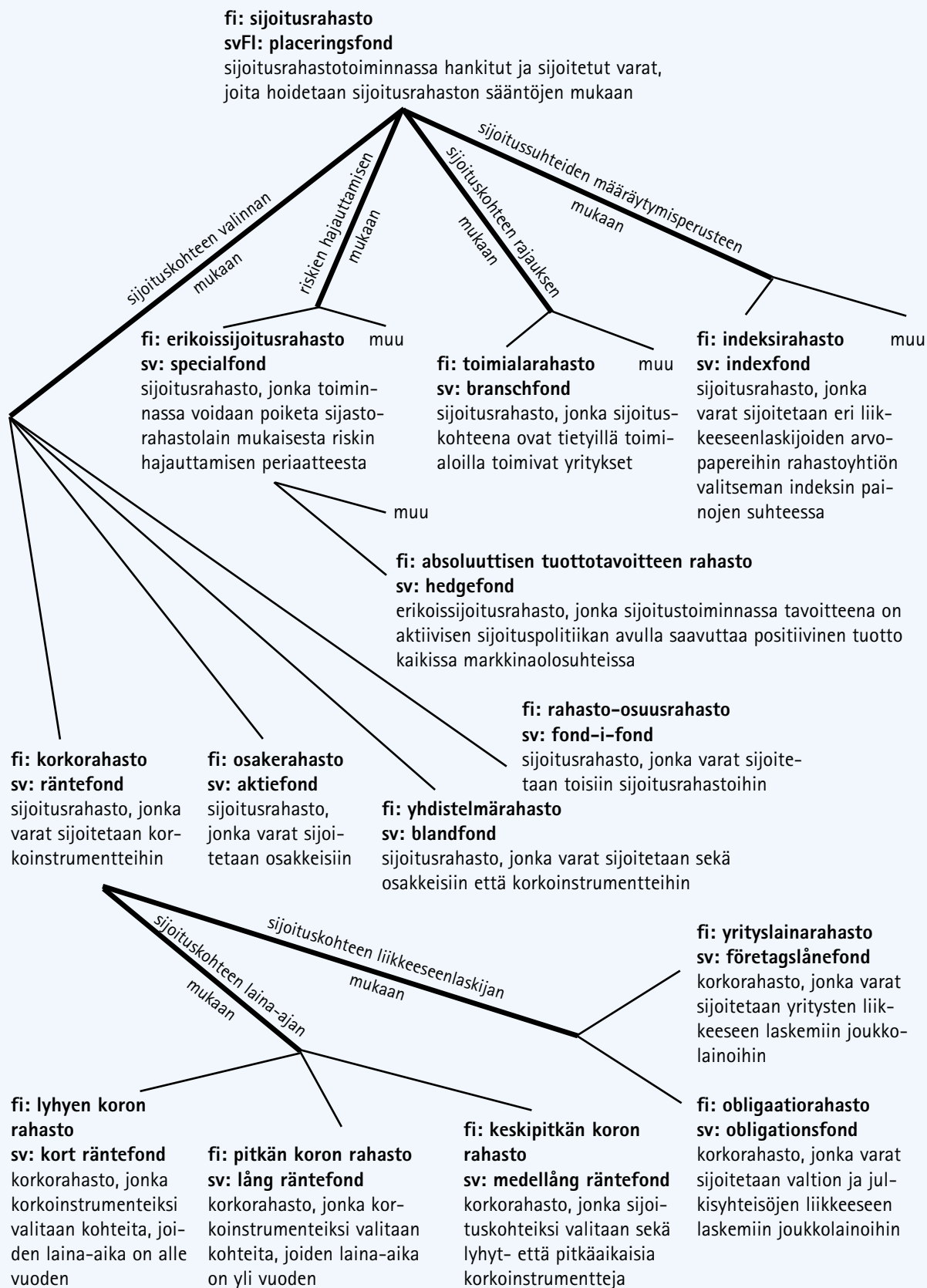
sv blandfond

sijoitusrahasto, jonka varat sijoitetaan sekä osakkeisiin
että korkoinstrumentteihin

Yhdistelmärahaston sijoitusten painopistettä voi-
daan vaihtaa markkinatilanteen mukaan. Korko- ja
osakesijoitusten väliset painoarvot ja niiden vaih-
telurajat määritellään rahaston säännöissä.

Yhdistelmärahaston tuottotavoite määritellään
yleensä prosenttiosuuksina rahaston sijoituspoli-
tiikkaan sopivista korko- ja osakeindekseistä.

Suomenruotsissa käytetään toisinaan myös
kombinationsfond-termiä.

9

rahasto-osuusrahasto; rahastojen rahasto

sv fond-i-fond; fond i fond; fondandelsfond

sijoitusrahasto, jonka varat sijoitetaan toisiin sijoitusrahastoihin

Rahasto-osuusrahaston tavoite on muihin sijoituskohteisiin sijoittavia sijoitusrahastoja pienempi riski.

Ruotsinkielisen termin monikkumuotona suositetaan käytettäväksi fond-i-fonder.

10

absoluuttisen tuottotavoitteen rahasto

mieluummin kuin: hedgerahasto; hedge fund -rahasto
sv hedgefond

erikoissijoitusrahasto, jonka sijoitustoiminnassa tavoitteena on aktiivisen sijoituspolitiikan avulla saavuttaa positiivinen tuotto kaikissa markkinaolosuhteissa

11

toimialarahasto; sektorirahasto

sv branschfond

sijoitusrahasto, jonka sijoituskohteena ovat tietyillä toimialoilla toimivat yritykset

12

indeksirahasto

sv indexfond

sijoitusrahasto, jonka varat sijoitetaan eri liikkeeseenlaskijoiden arvopapereihin rahastoyhtiön valitseman indeksin painojen suhteessa

TIETOSUOJA-LEHTI on uudistunut! Tilaa näyttenumero vain **POSTIMERKIN** hinnalla

Uudistunut TIETOSUOJA tutustuttaa tietosuojan säännöksiin ja käytäntöön, tietoturvasuuteen ja viestinnän luottamuksellisuuteen. Lehti tarjoaa kattavan, monipuolisen ja ajan-kohtaisen kuvan tietosuojan ja tietoturvasuuden eri osa-alueista. Erinomainen julkaisu kaikille, jotka suunnittelevat tai hyödyntävät tietojärjestelmiä ja osallistuvat niitä koskevaan päätöksentekoon! Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Julkaisijat ovat Viestintävirasto, tietosuojalautakunta ja tietosuojavaltuutetun toimisto.

Kyllä, tilaan Tietosuoja-lehden näyttenumeron vain postimerkin hinnalla!

Lehden arvo on 12 euroa!

**LEHDEN ARVO
12 EUROA!**

Tilaaajan nimi

Yritys

Osoite

Postinumero ja -toimipaikka

Puhelin

Sähköpostiosoite

TermInfo 1/2006

Näyttenumeron saa vain kerran. Tarjous on voimassa Suomessa ja se koskee niitä, joilla ei ole voimassa olevaa tilausta. Osoitetietoja ei käytetä muussa kuin Stellanum Oy:n omassa toiminnassa.

**Liimaa
postimerkki
tähän!**

STELLATUM OY
Upseerinkatu 1
02600 Espoo

*Termiharava-palstalla
käsitellään ajankohtaisia
tai ongelmallisiksi
osoittautuneita termejä.
Lukijat voivat lähettää
lehden toimitukselle
ehdotuksia sopivista
aiheista.*

Tällä kertaa Termiharavaan on kerätty verkko-oppimisen ja verkko-opetuksen termejä.

→ *VERKKO-OPPIMINEN*

Verkko-oppiminen (engl. *electronic learning, e-learning*) tarkoittaa tietoverkkojen välityksellä tapahtuvaa aikaan ja paikkaan sitoutumatonta oppimista.

Verkko-oppimisesta on käytetty myös termiä *e-oppiminen*. Internetiin ja muihin sähköisiin tiedotusvälineisiin viittaavan e-etuliitteen käyttö ei ole suositeltavaa ja ymmärrettävämpiä termejä syntyy, kun käytetään konkaisia sanoja.

Joskus verkko-oppimiseen viitataan myös termillä *m-oppiminen* (engl. *mobile learning, m-learning*), jos

halutaan painottaa erityisesti matkaviestinnän käyttöä opiskelussa.

Verkko-oppimiseen viitataan toisinaan myös termeillä *Internet-perustainen oppiminen, verkkopohjainen oppiminen* ja *virtuaalioppiminen*.

→ *VERKKO-OPETUS*

Verkko-opetuksen piiriin voidaan lukea kaikki ne toimenpiteet, joilla helpotetaan ja tuetaan opiskelijan opiskelua ja oppimista tieto- ja viestintäteknikan avulla.

Verkko-opetuksen synonyymeina on käytetty myös termejä *e-opetus* ja *virtuaaliopetus*, vastaavasti kuten verkko-oppimisen yhteydessä. Tämä on tietysti luontevaa – onhan kyseessä saman ilmiön kaksi eri puolta eri näkökulmista tarkasteltuna.

→ *BLENDED LEARNING*

Blended learning on uusi verkko-opetuksen ja verkko-oppimisen alan termi. Suomeksi termille ei ole vielä vakiintunutta vastinetta, mutta siitä on käytetty *sulautuva opetus* -termiä. Suomenkielinen termi on muodostettu hieman eri näkökulmasta kuin alkuperäinen termi, joka suoraan suomennettuna tarkoittaa sekoitettua oppimista. Ehkä tässä yhteydessä olisi hyvä tehdä sama jako kuin verkko-opetuksen ja -oppimisen puolella ja puhua sulautuvasta oppimisesta, jos nimenomaan tarkoitetaan sitä.

Sulautuva opetus voidaan yksinkertaisimmillaan nähdä lähiopetuksen ja tietoverkkojen välityksellä toteutetun opetuksen yhdistelmänä. Se on näin ollen hyvin lähellä *monimuoto-opetusta*, mutta sulautuvassa opetuksessa korostuu opetusympäristöjen yhdistyminen ja sulautuminen uudeksi kokonaisuudeksi.

→ *VERKKOPEDAGOGIIKKA*

Verkkopedagogiikka tutkii, miten verkko-opetus ja verkko-opetusmateriaalit tulisi suunnitella ja toteuttaa niin, että ne mahdollisimman hyvin tukisivat oppimistavoitteiden saavuttamista. Myös itse oppimistavoitteiden asettaminen ja kriittinen tarkastelu voidaan katsoa osaksi verkkopedagogiikkaa sanan laajemmassa merkityksessä.

– OPPIMISEN JA OPPIMATERIAALIN HALLINTAJÄRJESTELMÄT

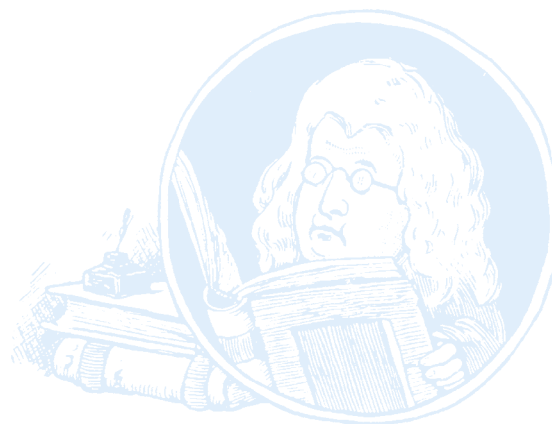
Oppimisen hallintajärjestelmät (engl. *learning management system, LMS*) ovat opiskelua tukevia tietoteknisiä järjestelmiä. Tietotekniikan avulla oppimateriaaleista on mahdollista tehdä käyttäjiensä tarpeisiin sopeutuvia. Oppimisen hallintajärjestelmä voi seurata opiskelijan toimintaa oppimateriaalin parissa tarkemmin kuin perinteisessä luokkaopetuksessa. Ohjelmisto voi päätellä oppimateriaaliin sijoitettujen testien ja kyselyjen avulla, onko opiskelija omaksunut opiskeltavan asian. Jos opiskelija on omaksunut asian, järjestelmä tarjoaa hänelle seuraavaa opiskeltavaa aihetta. Jos taas opiskelijalla on puutteita opiskeltavan asian ymmärtämisessä, hänelle tarjotaan opiskeltavaksi paremmin asian ymmärtämiseksi soveltuvaa materiaalia, esimerkiksi lisäharjoituksia tai opiskelijan tietotason nähden tarpeeksi helppoa oppimateriaalia.

Useimmat oppimisen hallintajärjestelmät ovat verkkopohjaisia, jolloin niitä voi käyttää koska tahansa ja missä tahansa. Järjestelmät saattavat myös antaa opiskelijalle todistuksen sen perusteella, miten hyvin hän on oppimateriaalin omaksunut.

Oppimateriaalien säilytykseen, kokoamiseen ja hallinnoimiseen tarkoitettuja järjestelmiä taas kutsutaan *oppimateriaalin hallintajärjestelmiksi* (engl. *learning content management system, LCMS*). Ne ovat sisällöntuotanto-ohjelmistoja. Oppimateriaalit ja niiden tuotanto pyritään erottamaan oppimisympäristöistä.

– OER

OER on lyhenne sanoista *Open Educational Resources*. Nimitys otettiin ensimmäisenä käyttöön UNESCO:n konferenssissa vuonna 2002, ja sillä viitataan elektroniseen aineistoon, jota tarjotaan ilmaiseksi opettajille ja opiskelijoille opetusta, opiskelua ja tutkimusta varten. Nämä koulutusresurssit sisältävät sekä oppimateriaalia että ohjelmistoja (kuten oppimisen ja oppimateriaalin hallintajärjestelmät). Resurssilla pyritään myös varmistamaan koulutuksen ja koulutuskäytäntöjen laatu. Tavoitteena on jakaa akateemista tietoa Internetin välityksellä siten, että myös kehitysmaiden kansalaisilla olisi mahdollisuus päästä tietoon käsiksi.

• *Sooime-eesti ärisõnastik – Suomi-viro liike-elämän sanakirja*

Vahur Raidin kokoama *Sooime-eesti ärisõnastik – Suomi-viro liike-elämän sanakirja* kattaa laajasti talouden ja kaupan alan termejä. Kyseessä on teoksen kolmas painos, johon on edellisen painoksen jälkeen tehty lisäyksiä ja parannuksia.

Sanakirjassa on yli 23 000 hakusanaa ja ilmausta. Sanakirjassa yhdyssanat ja sanaliitot on järjestetty pitkälti jälkimmäisen osan mukaan. Näin esimerkiksi *hint*-termin kohdalla on esitetty 245 hinta-päätteistä yhdyssanaa ja sanaliittoa. Tämä epätavallinen ratkaisu saattaa hankaloittaa sanakirjan käyttöä. Teoksen lopussa on lisäksi suomenkielisten lyhenteiden luettelo suomen- ja vironkielisine selitteineen.

Sanakirja on tarkoitettu suomalaisille ja virolaisille kaupan ja talouden ammattilaisille sekä kääntäjille ja tulkeille. Sanakirjan voi ostaa hyvin varustetuista kirjakaupoista noin 45 euron hintaan.

Vahur Raid
Sooime-eesti ärisõnastik – Suomi-viro liike-elämän sanakirja
Ilo, Tallinn 2004. 361 s.
ISBN 9985-57-521-0

- *Gastronominen sanasto suomi–englanti–suomi*

Pirkko Saikkosen, Maija–Liisa Bennettin ja John Bennettin Gastronominen sanasto suomi–englanti–suomi käsittelee monipuolisesti englantilaisen gastronomian ruoka- ja juomatermistöä sekä ruoanvalmistustapoihin ja -välineistöön liittyvää nimeistöä.

Kolmesataasivuinen sanasto perustuu Pirkko Saikkosen kirjaan *Gastronominen sanasto ranska–suomi–ranska*, mutta siitä on jätetty pois ranskalaisia sanoja, joille ei löydy vastineita englannin kielessä. Kirjassa on myös suomalaisen keittiön sanastoa.

Gastronominen sanasto soveltuu niin huviksi kuin hyödyksi henkilöille, jotka ovat tekemisissä englanninkielisen ruoka- ja juomakulttuurin kanssa.

Sanasto maksaa noin 35 euroa.

Pirkko Saikkonen, Maija–Liisa Bennett & John Bennett
Gastronominen sanasto suomi–englanti–suomi
Werner Söderström, Helsinki 2005. 306 s.

ISBN 951-0-28584-6

- *Lakikielen sanakirjat suomi–englanti ja englanti–suomi*

Matti Joutsenen laatima *Lakikielen sanakirja suomi–englanti* on neljäs, uudistettu ja laajennettu laitos alun perin vuonna 1985 julkaistusta sanakirjasta. Uusinta laitosta varten on erityisesti tarkistettu ja täydennetty Euroopan yhteisöä koskevaa sanastoa. Sanakirjan tavoitteena on helpottaa Suomen lainsäädäntöä ja oikeusjärjestelmää koskevien tekstien kääntämistä englanniksi. Hakusanoina on termien lisäksi myös Suomen virastojen ja laitosten nimiä ja virkanimikkeitä. Hakusanoja on 25 000 ja esimerkkilauseita 18 000.

Lakikielen sanakirja englanti–suomi on toinen, uudistettu ja laajennettu laitos vuonna 2000 julkaistusta sanakirjasta ja siinä on 40 000 pää- ja alihakusanaa ja sanontaa. Sanakirja sisältää angloamerikkalaisen oikeuskäytännön termejä ja lyhenteitä sekä runsaasti latinan- ja ranskankielisiä sanoja.

Lakikielen sanakirjat kattavat laajasti oikeustieteen eri alat, kuten kauppaoikeuden, perhe- ja perintöoikeuden, rikosoikeuden, hallinto-oikeuden, kansainvälisen yritysoikeuden ja eurooppaoikeuden. Lisäksi sanakirjassa on termejä talous- ja liike-elämän, valtiotieteen ja humanististen tieteiden aloilta.

Sanakirjan tekijä OTT, VTK Matti Joutsen on oikeusministeriön kansainvälisen yksikön johtaja ja aktiivisesti mukana muun muassa Euroopan unionin, Euroopan neuvoston ja Yhdistyneiden kansakuntien työskentelyssä. Päätyönsä ohella hän on toiminut useiden vuosikymmenien ajan erityisesti oikeudellisten tekstien kääntäjänä.

Lakikielen sanakirjoja myydään kirjakaupoissa noin 80 euron kappalehintaan.

Matti Joutsen
Lakikielen sanakirja suomi–englanti
Werner Söderström, Helsinki 2005. 650 s.
ISBN 951-0-30961-3

Matti Joutsen
Lakikielen sanakirja englanti–suomi
Werner Söderström, Helsinki 2005. 516 s.
ISBN 951-0-30962-1

- *Terminen ruiskutus. Terminologia, luokittelu*

Suomen Standardisoimisliitto SFS on toukokuussa vahvistanut eurooppalaisen standardin *EN 657:2005* suomalaiseksi kansalliseksi standardiksi *SFS-EN 657 Terminen ruiskutus. Terminologia, luokittelu*. Tämä standardi korvaa standardin *EN 657:1994*.

Standardissa määritellään termisen ruiskutuksen prosessit ja yleiset termit. Standardissa jaotellaan termit ruiskutusprosessit ruikutettavan materiaalin, toimintatavan ja energian tuonnin perusteella. Standardi sisältää englanninkielisen tekstin sekä suomenkielisen käännöksen.

Standardin voi tilata noin 50 euron hintaan Suomen Standardisoimisliitto SFS:stä (puh. 09-149 9331) tai ostaa SFS:n verkkokaupasta osoitteesta <http://sales.sfs.fi>.

SFS-EN 657 Terminen ruiskutus. Terminologia, luokittelu
Suomen Standardisoimisliitto SFS ry, Helsinki 2005. 41 s.

- *Rakkauden sanakirja*

Gummeruksen sanakirjatoimituksen kokoama *Rakkauden sanakirja* sisältää 180 yksittäistä sanaa, fraasia ja sitaattia tunteiden ilmaisuun. Rakkauden kielenä ovat suomi, englanti, ruotsi, saksa, ranska, italia, espanja ja viro.

Kirjasta löytyy sanoja lemmentuskasta sydänsuruun ja fraaseja eri tilanteisiin, olipa sitten *seitsemännessä taivaassa* tai *korviaan myöten rakastunut*. Mukana on

myös tunnettuja sitaatteja, kuten *William Shakespearen* "Rakkaus ei näe silmillä vaan sielulla", kahdeksalla eri kielellä.

Rakkauden sanakirjan voi hankkia kirjakaupasta noin 24 euron hintaan.

Rakkauden sanakirja
Gummerus, Helsinki 2006. 207 s.
ISBN 951-20-7113-4

- *Skrivkänsla: handbok i redaktionellt språkarbete*

Per Amnestälin Skrivkänsla: handbok i redaktionellt språkarbete on käsikirja, joka sisältää kirjoittamiseen liittyviä vinkkejä ruotsin kirjakieltä käyttäville kirjoittajille, kuten toimittajille ja tiedottajille. Kirjassa neuvotaan, miten muotoilla ja ilmaista sanomaansa uskottavasti ja tehokkaasti.

Amnestäl on tunnettu toimittajien kouluttaja, jolla on monen vuoden kokemus kouluttajan tehtävistä päivittäisessä ammattilehdissä Suomessa ja Ruotsissa.

Skrivkänsla-kirjan voi hankkia kirjakaupasta noin 25 euron hintaan.

Per Amnestäl
Skrivkänsla: handbok i redaktionellt språkarbete
Norstedts Akademiska, Stockholm 2005. 156 s.
ISBN 91-7227-451-4

- *Skolordlista*

Vuoden alussa ilmestyi Finlands Svenska Lärarförbund FSL:n, Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS:n ja Förbundet Hem och Skola i Finland rf:n laatima *Skolordlista*.

Taskukokoiseen sanastoon on koottu yli 140 koulu- ja maailman ja koulutuspolitiikan ruotsinkielistä termiä selityksineen. Mukana on ennen kaikkea peruskouluun ja lukioon liittyviä termejä.

Sanasto soveltuu oppilaille, vanhempainkokouksissa käyville vanhemmille ja koulutuskysymyksistä päätöksiä tekeville poliitikoille. Sanaston on tarkoitus helpottaa osallistumista koulusta ja koulutuksesta käytäviin keskusteluihin.

Skolordlistan voi tilata maksutta sähköpostitse osoitteesta anita.stark@fsl.fi.

Skolordlista
Finlands Svenska Lärarförbund, Helsingfors 2006. 42 s.

- *Medicinska förkortningar och akronymer*

Röntgenlääkäri ja kirjailija *Staffan Cederblomin* laatima *Medicinska förkortningar och akronymer* kattaa runsaat 5 000 lyhennettä lääketieteen alalta.

Sanoja on koottu muun muassa lääketieteellisistä julkaisuista, sanakirjoista, oppikirjoista ja mediasta sekä sairaanhoidon henkilökunnalta ja potilailta.

Lyhennesanakirjasta on hyötyä henkilölle, joka törmää sairaanhoidossa käytettäviin monenlaisiin lyhenteisiin. Cederblomin kirjassa lyhenteet on kirjoitettu auki ja selitetty ruotsin kielellä. Sanakirjaosion lisäksi kirjan lopussa on viisikymmentä erillistä listaa eri aihealueiden lyhenteistä.

Kirjaa myydään kirjakaupoissa noin 40 euron hintaan.

Staffan Cederblom
Medicinska förkortningar och akronymer
Studentlitteratur, Lund 2005. 205 s.
ISBN 91-44-03393-1

LIITY SANASTOKESKUKSEN JÄSENEKSI!

Sanastokeskus TSK:n jäseneksi voivat liittyä yhteisöjen lisäksi myös yksityishenkilöt. Jäsenetuna saat muun muassa Terminfon, kutsun jäsenilaisuuksiin, säännöllisesti kuulumisia Sanastokeskuksen toimistosta sekä palveluitamme alennettuun hintaan.

Lisätietoja ja jäsenyyshakemuksen saat TSK:n WWW-sivuilta osoitteessa <http://www.tsk.fi>.

Terminfon hakemisto 2005

Koonnut: Anu Ylisalmi

Hakemisto Terminfon viime vuoden numeroihin koostuu seuraavista osista:

- sanastoprojektit
- kirjallisuus
- muut aiheet
- kirjoittajat
- suomenkieliset termit (suositettavat ja hylättävät termit)

22

Hakemiston viitteissä ensimmäinen numero kertoo, missä Terminfon numerossa aihetta on vuonna 2005 käsitelty. Kaksoispisteen jälkeinen numero ilmaisee sivun. Terminfon sisällysluettelot sekä artikkelien englanninkieliset lyhennelmät vuodesta 1996 lähtien löytyvät Terminfon WWW-sivulta osoitteesta <http://www.tsk.fi/fi/ti/>. Myös Terminfon termihakemistot vuosilta 1994–2005 löytyvät WWW-sivustolta.

- Sanastoprojektit
 - Palo- ja pelastussanasto valmistumassa 4:7
 - Sanastokeskuksessa käynnistynyt uusia hankkeita 4:18
 - Sijainnin määrittämisestä paikkatietopalveluihin – geoinformaatiikan sanastoa suomeksi 3:7
- Kirjallisuus
 - Antikvaari – Antiikkiesineiden tietosanakirja 4:22
 - ATK-sanakirja 1:19
 - EnDic2004 Ympäristösanakirja 2:21
 - Från aftonskola till överhäng – Politiska ord och uttryck i Finland och Sverige 1:20
 - ISO 12615:2004 Bibliographic references and source identifiers for terminology work 1:21
 - Iso suomen kielioppi 1:19
 - Kielitoimiston sanakirja 1:14
 - Kivun sanasto 2:22
 - Korkeakoulusanasto 1:7
 - Latvia-suomi-latvia sanakirja 2:20
 - Leiðbeiningar um íðorðastarf 1:20
 - NORDLIST 1:10
 - Nörttsanakirja 1:20
 - Online Glossary of Customs Terms 4:10
 - Psykologian sanasto 3:20
 - Puutarhasanasto englanti-suomi-englanti 3:20
 - Ravintolaillan perussanasto 2:22
 - SFS-EN ISO 17659 Hitsaus. Hitsausliitosten monikielinen kuvallinen sanasto 4:23
 - SFS-EN ISO 8388 Neulokset. Tyypit. Sanasto 4:22
 - SFS-IEC/TR 62051-1 Sähköenergian mittaaminen. Tiedonsiirtosanakirja mittarinluentaan ja tariffien ja kuormituksen ohjaukseen. Osa 1: DLMS/COSEM-protokollaa käyttävien mittauslaitteistojen tiedonsiirtoon liittyvät termit 4:23
 - Språkriktighetsboken 4:21
 - Suomi-kiina-suursanakirja 4:22
 - Suomi-ruotsi-suursanakirja 1:20
 - Suuri englanti-suomi-sanakirja 2:21
 - Taloussanasto suomi-italia-suomi 2:20
 - Tekstien arki. Tutkimusmatkoja jokapäiväisiin merkityksiimme 3:22
 - TNC-term: en termbank från TNC 4:21
 - Työmarkkinasanasto 4:21
 - Urheilusanakirja 3:21
 - Valtioneuvoston termipankki Valter 2:21
 - Viljelykasvien nimistö 3:21
- Muut aiheet
 - Amatöörit asialla? 2:13
 - Antikvitetshandlaren som terminolog 4:13
 - Asiakkaalle asiakkaan kielellä 3:3
 - Heinäpuheita ja puuta heinää yliopistoista 3:17
 - Internet – kääntäjän ehtymätön tiedonlähde 1:17
 - Kasviopin termityötä 1850-luvun Suomessa 2:7
 - Kääntäjä oikeusjärjestysten ristipaineissa 2:14
 - Kääntäjät koolta Tampereella 3:10
 - Marja Hamilo – kielitaitoinen teknologia-asiantuntija 1:4
 - Master Translator Pro – termityötä tukeva käännösmuistiohjelma 3:18
 - Matti Ojala – sanastotyön puolestapuhuja sosiaali- ja terveyssektorilla 4:4
 - Merenkulkua ja matelijoita – terminologista jatkotutkimusta Suomessa 1:13
 - Niin metsä vastaa... Terminologit metsää tutkimassa Aleksanteri-instituutin seminaarissa 4:16
 - NORDLIST – en nordisk nätorðalista för högre utbildning 1:10
 - Nordterm 2005 – sanat vs. termit 3:12

- Online Glossary of Customs Terms
– tullitermejä suomeksi,
venäjäksi ja englanniksi 4:10
- Sanastotyön periaatteiden
soveltaminen käyttäjien ja
aiheen mukaan – korkeakoulu-
sanastoa selityksineen 1:7
- Suomalainen semanttinen web
perustuu ontologiseen sanasto-
työhön 4:14
- Sähköinen Kielitoimiston sanakirja
1:14
- Tarvitaanko sanastoja? 2:3
- Teletermit tutuiksi –
Viestintäviraston terminologia-
ryhmän toiminnasta 2:17
- Terminologiarbetet inom
Landstingens biobanksprojekt
2:10
- Tietotyötä aidoimmillaan 4:3
- Tuomo Ilomäki on kielistä
innostunut insinööri 2:4
- Tutkittua tietoa 1:3
- Virpi Kalliokuusi – TSK:n ystävä
kustannusalalta 3:4
- Kirjoittajat
- Becks, Reija 3:18
- Elomaa, Niina 1:7
- Grönros, Eija-Riitta 1:14
- Heinola, Petra 2:4
- Hyvönen, Eero 4:14
- Jolkkonen, Lena 1:3 | 2:3 | 3:3 |
3:7 | 4:3 | 4:18
- Junkkari, Mari 3:7
- Kantonen, Marja 1:17
- Kinnunen, Tuija 2:14
- Kouri, Jenni 4:10
- Kuoppala, Tuula 4:18
- Lammi, Terhi 3:4 | 4:4
- Laurén, Christer 4:13
- Lehtiniemi, Pirjo 4:16
- Nuopponen, Anita 1:12
- Nyby, Anna-Stina 1:10
- Nykänen, Olli 2:13
- Närvä, Satu 2:17
- Palm, Helena 2:10
- Pitkänen, Kaarina 2:7
- Seppälä, Katri 4:14
- Suhonen Mari 1:4
- Suhonen, Sirpa 3:10 | 4:7
- Thu, Linda 1:10
- Varantola, Krista 3:17
- Ylisalmi, Anu 3:12 | 4:14
- Suomenkieliset termit
- akupunktio 1:15
- akupunktuuri 1:15
- arviointiretki 1:18
- asumikro 2:19
- asustemikro 2:19
- digikuilu 3:19
- digisyrjäytyminen 3:19
- digisyrjäytynyt 3:19
- domicile shopping 4:20
- epäsuora sijainti 3:8
- eurooppayhtiö 4:20
- forum shopping 4:20
- fotoresisti 1:5
- geoinformatiikka 3:7
- geokoodaus 3:8
- georeferointi 3:8
- hätävalaistus 4:7
- kaavio 3:9
- kanavanipun koostaminen 2:18
- kiinteistöpanntioikeus 2:14
- kohde 3:9
- koordinaattitieto 3:8
- kyläkävely 1:18
- käsitkekaavio 3:9
- käsiteskeema 3:9
- kävelykierros 1:18
- liekehtiminen 4:9
- muistikortti 1:18
- muistitikku 1:18
- ohjattu kävelyretki 1:18
- operaattorin ensisijaisvalinta 2:18
- opinnäyte 1:9
- paikkatieto 3:7
- paikkatietojakauma 3:9
- paikkatietojärjestelmä 3:7
- paikkatietokohde 3:9
- palonehkäisy 4:8
- palontorjunta 4:8
- passitus 4:11
- pelastustoimi 4:9
- puettava tekniikka 2:19
- puettava tietokone 2:19
- RSS-jakelu 4:20
- RSS-palvelu 4:20
- RSS-syöte 4:20
- sammuttaminen 4:9
- sammutus 4:9
- sammutustoiminta 4:9
- sammutustyö 4:9
- selkokieli 4:20
- selkokuva 4:20
- sijainti 3:8
- sinibakteeri 1:15
- sinilevä 1:15
- siniviherbakteeri 1:15
- sisäinen passitus 4:11
- skeema 1:18 | 3:9
- sovellusskeema 3:9
- suora sijainti 3:8
- syonobakteeri 1:15
- syttymätön 4:9
- syttävä 4:9
- tietoturva 2:18
- tietoturvallisuus 2:18
- tietotyö 4:3
- tullimenettely 4:11 | 4:12
- tullioikeudellinen asema 4:12
- tullivarasto 4:11
- tullivarastointi 4:11
- turvavalaistus 4:7
- ulkoinen passitus 4:11
- USB-muisti 1:18
- uutisjakelu 4:20
- vahingontorjunta 4:8
- valoherkkä lakka 1:5
- varavalaistus 4:7
- vyötärömikro 2:19
- yhteisötavara 4:12
- yksityinen tullivarasto 4:11
- yleinen tullivarasto 4:11
- älylehti 3:19
- älypakkaus 2:19
- älyruutu 3:19
- älyvaate 2:19

Ernestiina Ervasti and Sirpa Suhonen

Time for content production

Page 3

Mika Mannermaa, Docent in Futures Research, lists the second phase of the information society as number two on his top ten list of trends in the near future. During the second phase, emphasis will be moving from technology to content and consumers' needs. This delights terminologists, of course. Our work is to shape and analyse information to make it easily understandable and usable.

Discussions on the information society were initiated in the 1980's, but it was in the 1990's when larger numbers of people became aware of it as new information and communication technologies were widely introduced.

Now more and more attention is paid to the content. Technical solutions and user interfaces do not satisfy users' needs without proper and up-to-date content. Finding the content should also be pleasant and easy. The semantic web is a step in the right direction, but it requires considerable development work on the content so that the information can be used effectively. Children of the information society want to find information and services on a gamut of topics regardless of the time and place. The information society should be open 24x7. This kind of society is number three on Mannermaa's list of trends.

Christian Galinski – spokesman for international terminology work

Page 4

Christian Galinski is a world-wide renowned spokesman for international terminology work. He is the director of Infoterm (International Information Centre for Terminology) in Vienna, and the secretary of the terminology committee of ISO. He also works as a consultant for TermNet (International Network for Terminology).

Galinski was born in Upper Silesia and he went to school in Frankfurt. He studied Japanology, Sinology and Communication Sciences at the University of Bonn. He was fascinated by Japanese and, after his graduation, he spent two years in Southern Japan studying the history of the local school system. When he came back to Europe, he completed a PhD on Japanology.

In 1979, Galinski was offered a job at Infoterm, and since 1986, he has been the director. Infoterm is

a network of national and international terminology centres which arranges joint events and projects and promotes terminological awareness. Currently, Infoterm employs three persons and freelancers. Galinski is one of the founding members of TermNet. It is a non-profit association which aims to promote terminological tools, products and services. Its members are companies, universities and associations.

Galinski has been the secretary of ISO's technical committee 37 for 20 years. The committee is in charge of terminological work, basics of terminology, and applications and tools for content management on the level of lexical semantics. This means describing information on the concept level so that multilingualism and cultural diversity are considered.

According to Galinski, Infoterm and TermNet have been in a constant state of change which requires careful management and cooperation. He sees improving awareness on terminology work as his biggest professional achievement. He has also helped to create several organisations and networks in the terminology field.

Galinski values Nordic terminology work. Nordterm was the first regional network of cooperation in the field of terminology work, and it has served as an example for many other regional networks. Also Nordic large-scale industry saw the importance of terminological work earlier than in other countries.

Galinski sees the interoperability of content in the development of the semantic web as more and more important. It is not yet known which kind of ontologies will become standards. The existence of ontologies based on terminologies is however justified, and they are an interesting area for research and development.

Legal abbreviations

Page 7

Lawyers have used abbreviations since ancient times, and abbreviations are also frequent in legal texts today. They can be a real headache for anyone who has to read legal documents. This is why glossaries of legal abbreviations are needed. Traditionally, glossaries are written by selecting abbreviations from specialised texts during a long period of time. *Oikeuselämän lyhennesanakirja* tackles the problem by means of a frequency study. This is the first time this kind of research method is used in making legal abbreviation glossaries in Finland, and apparently in the whole world.

The study was conducted by collecting abbreviation lists from legal works, by alphabetising them, and

summing up the occurrences. Basically, all legal works which included an abbreviation list and were written in Finnish or Swedish in Finland from 1800 through 2002 were studied. The total number of these works was 1,505. First, the abbreviation lists were read optically and stored in electronic format, then the lists were alphabetised, and frequencies were counted.

The material showed that the majority of legal abbreviations were sporadic. In the 19th and 20th centuries, approximately 3,000 abbreviations were present in at least three different publications. One third of them were statutes. Other frequent groups were public and private corporations, civil service departments and institutions, scientific journals, and honorary and official titles.

The glossary also contains abbreviations relating to foreign statutes and institutions. Such abbreviations are included in the glossary if the frequency exceeds a minimum of three occurrences. In fact, a number of Nordic, German, British and French statutes and institutions, as well as international conventions and organizations, are included in the legal abbreviation glossary.

The most essential observation was the extensive polysemy of legal abbreviations. In average, there are 1.6 meanings per abbreviation. Naturally, many abbreviations had only one meaning but there were also abbreviations with several meanings. In addition, the study also showed that synonyms are common in legal texts. As many as nine different abbreviations were found for the Finnish term *komiteanmietintö*, committee deliberation.

All abbreviations found in at least three different publications were included in the glossary. Thus, the glossary is extensive but it does not include sporadic abbreviations. The frequency count of each abbreviation is shown in square brackets after the abbreviation. The glossary is not normative but it will help writers to select abbreviations that dozens or maybe hundreds of writers have used before.

Labour Market Glossary – tightrope walking and politics

Page 9

The *Labour Market Glossary* was published in October 2005 after almost three years of work. The project was launched because the Finnish Ministry of Finance found that the use of terminology related to collective agreements was incoherent.

The Labour Market Glossary contains approximately 370 concepts covering areas such as terms and types of employment relationship and labour market operations. The glossary features entries in Finnish, Swedish, English, German and French. Definitions and notes are written in all five languages. The book also contains 22 concept diagrams. The Labour Market Glossary differs from many other glossaries compiled by the Government Terminology Service in that all concepts are not paired with terminological definitions. However, all concepts have their own entries with equivalents and references to such entries where information on the concept in question can be found. This helps, for instance, translators to find search terms and their equivalents in the glossary.

The Labour Market Glossary differs from many other glossary projects due to its political character, too. It has been compiled from the standpoint of the government as employer. However, during the project, comments were also heard from the employer and employee associations. It turned out to be quite a balancing act to try to make compromises between the views of public and private sector and employers and employees. Employers' viewpoint naturally differs from that of employees. In the Labour Market Glossary project, the terminologists-employees faced a challenge as they had to consider terms from the employer's perspective.

In terminology work, the aim is to define concepts so that they are generally valid. For instance, *regular working hours* is defined so that it covers all cases in the Working Hours Act and in different collective agreements. The definition only lists the essential features of the concept, i.e. features that are common to all cases.

The search of general validity applies for the case of *industrial peace*. Initially, it was defined as "a situation in the labour market in which industrial actions are forbidden". However, the terminologist asked if the definition was valid when employees go on strike in spite of the law. When it was discovered that it was not the case, the definition was changed into "a situation in the labour market in which no industrial action is in progress".

In general, terminology work is perceived as a relatively neutral activity as the aim is "only" to describe the use of terms and concepts or give recommendations regarding them. The writer raises a question if it is possible to influence readers' conception of reality with glossaries. Is it possible that the part of the real world which is not attested in a glossary tends to be forgotten more easily than the ones which are included?

Hundred years of terminology work in electrical engineering

Page 13

Scientists and engineers have gathered to discuss electric phenomena since the late 19th century. However, the lack of common terminology hindered communication. In 1904, term problems and the importance of standardization were discussed at the International Electrical Congress in St. Louis.

Two years later, the International Electrotechnical Commission (IEC) was founded. In 1911, it appointed a technical committee to standardize the terminology and units of measurement, and three years later the organization published the first terminological list on electric apparatus and machinery. The most extensive achievement during the first decades was the *International Electrotechnical Vocabulary (IEV)* which was published in 1938. It covered 2,000 terms in six languages and included definitions in English and French.

After World War II, the IEC's terminology work took off again. The IEV was divided into sections according to subjects. Today, there are 77 different sections and about 20,000 concepts in them. Concepts are defined in English and French, and equivalents are given in 13 languages (e.g. Arabic, Japanese and Chinese). Finnish is not found in the IEV but Swedish has been included since the beginning.

SESKO, the Finnish member of the IEC, started to translate the most important sections of the IEV into Finnish in the 1960's. The translations were published as SFS standards, complete with Finnish equivalents. Currently, there are 38 Finnish terminology standards on electricity containing about 10,000 concepts.

Welcome to the source of Nordic terminological information

Page 14

In 2005, one of the joint projects of Nordterm, the association of terminological organizations in the Nordic countries, was updating its website. This work was completed during 2005, and the new website is now found at <http://www.nordterm.net>.

The website offers information on Nordterm and the Nordic terminology field, its working methods and its organization. The website also lists Nordterm's publica-

tions, current and past events, and its projects. It offers links to term banks, glossaries, and information on terminology work and organizations operating in the field.

All term banks listed on the website include at least one Nordic language. They cover a spectrum of fields from ecclesiastic and scout glossaries to Lappish bird breed names.

The aim is to update the website in most languages used in the Nordic countries and English. Currently, there are pages in English, Finnish, Icelandic, Greenlandic, Norwegian, Sami, and Swedish. The Nordterm-Forum section will be updated only in two languages, Swedish and English. The site contains a menu which allows users to navigate to the corresponding page written in other Nordic languages with one mouse click, if they want to see what the page looks like in Greenlandic, for instance.

The Finnish Terminology Centre TSK participates actively in the work of Nordterm. *Lena Jolkkonen*, director of the TSK, is a member of the Nordterm Steering Committee and the chairwoman of the AG5, Nordterm's Internet information Working Group. The aim of the project was to update the website and to improve its usability.

We would appreciate feedback on the website from all visitors. Please, send your feedback to webmaster@nordterm.net.

Literature

Page 19

Thermal spraying. Terminology, classification

The Finnish Standards Association SFS has approved the standard *SFS-EN 657:2005 Thermal spraying. Terminology, classification* as a national standard. The standard contains an English text and its translation into Finnish.

Law dictionaries

Matti Joutsen has compiled two law dictionaries. The *Finnish-English Law Dictionary* is the expanded and revised fourth edition of the dictionary which first appeared in 1985. It has been compiled in order to serve the needs of those who translate Finnish legislation as well as the Finnish legal system into English. Entries also include names of Finnish governmental bodies, organizations and job titles. It contains 25,000 entries and 18,000 examples.

The *English-Finnish Law Dictionary* is an expanded and revised edition of the first edition published in 2000. It contains 40,000 entries and expressions. It covers terms in use in a number of common law countries and a large number of Latin and French terms.

Gastronomic glossary

Gastronominen sanasto suomi-englanti-suomi (gastronomic glossary Finnish-English-Finnish) by *Pirkko Saikkonen, Maija-Liisa Bennett* and *John Bennett* is based on *Pirkko Saikkonen's Gastronominen sanasto suomi-ranska-suomi* (gastronomic glossary French-Finnish-French). It covers extensively gastronomic terms, cooking methods and cooking equipment. It offers both information and entertainment for anyone who studies, works or spends time with other food cultures.

Detailed publisher and order information can be found in the Finnish article, pages 19–21.

Terminfo index 2005

Page 22

In this issue, there is an index of literature, the terminology projects, other topics, the writers of articles and Finnish terms dealt with in *Terminfo* last year. The first number in the index tells the issue of *Terminfo* and second number after the colon the page.

www.tsk.fi

Sanastokeskus TSK tarjoaa termeihin ja ammattikieliin liittyvää tietoa ja asiantuntijapalveluja. TSK:n päätoimintamuotoja ovat sanastoprojektit, termipankki ja termipalvelu.

TSK julkaisee Terminfo-lehden ohella erikoisalojen sanastoja sekä kirjoja että sähköisessä muodossa. Termipankki TEPA on käytettävissä osoitteessa <http://www.tsk.fi/tepa/>.

TSK:n kirjastossa on laaja kokoelma eri alojen sanastoja, sanakirjoja ja sanastostandardeja. Kirjasto on avoinna arkisin klo 9.00–16.00.

TSK on perustettu 1974, ja sen jäseninä on yksityishenkilöitä, yrityksiä, liikelaitoksia, käännöstöimistöjä ja aatteellisia yhdistyksiä. TSK tekee tiivistä yhteistyötä sekä jäsenistönsä että muiden sanastotyöstä kiinnostuneiden yhteisöjen kanssa.

Terminologicentralen TSK erbjuder experthjälp i frågor som berör terminologi och fackspråk. TSK:s huvudsakliga verksamhet utgörs av ordlisteprojekt, termbanker och termtjänst.

TSK utger tidskriften Terminfo samt publicerar fackordlistor både i tryckt och elektronisk form. Termbanken TEPA finns tillgänglig på adressen <http://www.tsk.fi/tepa/>.

TSK:s bibliotek omfattar ett stort antal fackordlistor och ordböcker. Biblioteket är öppet för allmänheten alla arbetsdagar kl. 9.00–16.00.

TSK grundades år 1974 och dess medlemskår består av privatpersoner, företag, affärsverk, översättningsbyråer och ideella föreningar. TSK har ett nära samarbete med såväl sina medlemmar som med övriga organisationer som är intresserade av terminologiarbete.

Sanastotyön asiantuntemusta vuodesta 1974.